

Betodlaren

| Nr 2 Juni 2022 |

**Aktuellt
stämman**

**Jeppe
Årets Betodlare**

**Prioritera
bladsvamparna**

Terra Dos T4

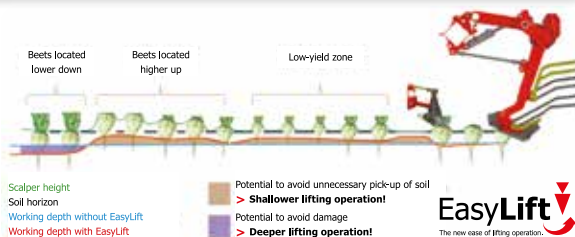
HRO upptagarbord.

- HRO är ett nytt upptagarbord med drivande opehhjul och med Holmer Easy lift system, där varje rad är individuellt ställbar.
- HRO-plogar kan även röra sig parallellt.
- 6 rensvalsar i upptagarbordet.

Easylift.

- Med längre plogben kan man köra grundare och plockar då upp färre stenar.
- Beprovad och väl utvecklad, automatisk djupautomatik.
- Varje rad individuellt ställbar.
- Lång slaglängd på stenutlösningen gör att plogen lyfter över större stenar.

Terra Felis 3

Renlastare med höjbar hytt och hög komfort.

- 40 km/t i vägväxel. Hydraulisk fjädring för mjuk väggörning.
- Ny steg 4 Mercedesmotor med lägre bränsleförbrukning.
- Dieseltanken är utskjutbar för högre motvikt.
- Automatisk in- och utfällning av maskinen, ett knapptryck.
- Nyutvecklade Variopick med ställbar vinkel av rensbordet.
- Elva gummivalisar med tre fjädrade reverserande stålvalisar.
- Laseravläsning av flaket för smidig lastning.
- Tre Individuellt anpassningsbara rensläge.

Holmer i samarbete med RJ Maskiner:

- Hatzenbichler radrensare
- Monosem såmaskiner

Vi representerar även Klünder – ett täckningsredskap för TopTex.

Thomas Billing

Hammarlövs Byaväg 264-50 • 231 94 Trelleborg
mobil 0705-44 65 66 • holmergebo@telia.com

HOLMER
Success through Experience

”Tre månader som förändrade världen”

Sedan förra numret av Betodlaren har det bara gått tre månader, en kort tid men som kraftigt kastat om världen vi lever i. Ryssland invaderade Ukraina, Sverige har ansökt om medlemskap i Nato, råvarupriserna har skjutit i höjden med vetepreiser på över 4 kr/kg. Man talar nu öppet om en livsmedelsbrist med en kraftigt stigande inflation som följd. Händelser vi inte kunde föreställa oss när Örtoftas grindar stängde i februari efter en ny rekordkampanj.

Reaktionerna har heller inte låtit vänta på sig, särskilt när det gäller livsmedelsförsörjningen. EU kommissionen säger nu ”we need to step up the food production”, Sverige ska halvera vargstammen för att rädda fårproduktionen etc. Regeringen skjuter också till nya miljarder för att öka viljan att producera livsmedel. Nyheter vi nog inte förväntade oss när vi beställde vårt betfrö, men nu vill alla stödja jordbruket och våra produkter. En tid vi måste ta vara på för att öka förståelsen för vår verksamhet.

Men vi får vi inte glömma bort det kanske viktigaste, regelverket och byråkratin, som ständigt komplicerar vår vardag. Bara att jordbruket klassas som ”miljöfarlig verksamhet” med hela regelverket som följer med denna klassificering. Myndig-

heter och lagstiftare måste få tillit till att vi faktiskt bidrar både till miljön och livsmedelsförsörjningen. I de flesta fall har våra företag funnits och tagit ansvar i samhället under mycket längre tid än de myndigheter vi sorterar under har varit verksamma.

Vi behöver nu framsynta politiker och tjänstemän som förstår att stödja vår näring och på allvar implementera livsmedelsstrategin samt göra vardagen enklare, så att vi slutligen kan fokusera på den så viktiga livsmedelsförsörjningen.

Lantbruket hotas också av brist på förnödenheter, men vi ser samtidigt möjligheterna i de kraftigt stigande råvarupriserna. Framtiden ser därför ändå ljus ut, något vi också märker av i sockernärningen. Världens sockerlager som ökade under många år minskar nu, samtidigt som mycket av sockerproduktionen går till etanol i det höga oljeprisets spår.

Även om Ukraina och Ryssland inte exporterar några större mängder socker ser vi samma utveckling på den europeiska sockermarknaden som på många andra råvaror. Spotpriserna på socker har nått nivåer som vi aldrig sett tidigare. I framtiden kommer det att finnas en konkurrens om varje hektar mark, där produktion av socker ska ha en självklar plats.

Vårt arbete fortsätter i oförminskad takt för att sockerbetan ska förbli en premiegröda i växtföljden och vi odlare ska vara en kunnig och stolt del av lantbrukarkåren.

Den 12 maj avslutade vi vår stämma på Tejarps Gård med goda diskussioner om odlings teknik och de svenska mervärdena samt hur socker placerar sig i denna spännande debatt. Just det svenska mervärdet i sockret är något som vi i styrelsen kommer att fördjupa oss i tillsammans med Nordic Sugar.

Det svenska sockret konsumeras nästan till utslutande del i Sverige, och Nordic Sugar gör ett mycket intensivt arbete med försäljningen av vårt goda socker. Men prishöjningarna vi står inför medför att det svenska sockret kommer att få utstå konkurrens från billigare råvara från våra grannländer. Därför är det viktigt att svenskt mervärde och konceptet kring vårt socker stärks ytterligare. En ny dimension i föreningens arbete som styrelsen tar med sig i vårt arbete under kommande år.

Slutligen vill jag också önskar er en skön sommar med förhoppning om ett bra betväder!

Jacob Bennet

Intresserad av bettäckning?

Vill du ha torra lagringsbetor, bättre nytta av rensverket, mindre packningsskador och mindre träningsvärk?

*Prova då maskinell täckning av Toptex.
Vi kör med två beprövade KLÜNDER-maskiner.*

Magnus Hartler
Remmarlövs 101
241 92 Eslöv

Kontakta Magnus Hartler för mer information om bettäckning
• Magnus Hartler 0709-46 96 21 • m.hartler@hotmail.se

INNEHÅLL: NR 2 2022 | ÅRGÅNG 85

6	Stämma - referat
Årets stämma på Tejarp, Klågerup, avlöpte friktionsfritt	30	Alltid utsäde i tanken
Väderstad introducerar nu den nya Tempo L Central Fill
10	Förtroendevalda
Styrelse, betodlarrådet, valberedning och revisorer	32	Kombisädda betor
Grimme Matrix erbjuds nu med gödselbilar för kombisädd
	Nyvalda
Presentation av nyvalda representanter i bild	37	Snabb start av sockerbetorna
Kverneland micro-drill nu anpassad till Monopill och Unicorn
12	Årets Betodlare 2021
Jeppe Mårtensson mottog utnämningen vid stämman	42	Strategi svensk mat
Växtskyddsrådet vill öka kunskapen i branschen
	Betodlarnas styrelse
Presentation av styrelseledamöterna i bild	46	Projekt Svalöv
Sockerbeter på fältet i säsong tre av Lantmännens projekt
14	Mingelbilder
Några av deltagarna på stämman i bild	48	Bladsvampsbehandling
Strategiförsök visar att behandling lönar sig
18	Reportage Årets Betodlare
Man måste engagera sig, säger Jeppe Mårtensson	53	Rhizoctonia i växtföljden
Analys av förekomsten av <i>Rhizoctonia</i> i sockerbeter
21	Fröfirmorna har ordet - del 3
DLF Beet Seed presenterar sin syn på framtiden	58	NBR notiser
Ge insekterna något annat att äta!
24	När och fjärran
Britterna först ut med "futureskontrakt"	61	Regn efter sädd gav risiga bestånd
Hur bör man tänka kring skorpluckring och omsädd?
25	Betinspektörer tackar för sig
Åke och Birger lämnade Nordic Sugar efter många års tjänst		Omslagsfoto Torbjörn Bengtsson
26	Vi lär känna Betodlarrådet - del 2
Lantbruket är en framtidsbransch, menar Freddy Bengtsson		Tryck Trydells Upplaga 2 000 ex

Betodlaren är en facktidskrift för Sveriges betodlare. Ges ut fyra gånger om året och trycks på Svanenmärkt papper (Arctic Silk) licensnummer 341 091.

CONVISO® SMART-sorten med högst lönsamhet

NY

SMART SINJA KWS

- Möjliggör effektiv ogräsbekämpning
- Högst avkastande CONVISO® SMART-sort
- Bra tolerans mot Aphanomyces

16 officiella försök 2019–2021

Besök oss i vår monter J45 på Borgeby fältdagar

www.kws.se

SEEDING
THE FUTURE
SINCE 1856

KWS

Äntligen sågs vi på stämman

FOTO: BETODLARNA

Stämmopresidiet. Stämмоordförande Anneli Kihlstrand (i mitten), Johan Karlzén, vice stämмоordförande (t v) och Ida Lindell, Generalsekreterare för Betodlarna, samt Betodlarnas ordförande Jacob Bennet.

Årets stämman leddes förtjänstfullt av Anneli Kihlstrand, som tog oss igenom de olika punkterna på dagordningen med säker hand. Styrelsen kvarstår som tidigare medan Betodlarrådet och valberedningen fick några nya representanter. Stämman godkände en uppdatering av stadgarna. Anders Lindkvist avtackades för sina år som Generalsekreterare. Avslutningsvis fick vi även ta del av några intressanta föredrag.

För att med säkerhet kunna ses och hålla fysisk årsstämma beslöt styrelsen att avvakta med stämman till den 12 maj då denna gick av stapeln på Tejarp, Klågerup.

Efter en trivsamt lunch fick

stämmodeltagarna se ordförande Jacob Bennet öppna 2022 års stämman. Ordförandeklubbarna lämnades sedan över till Anneli Kihlstrand som tog oss igenom stämman på ett mycket trevligt sätt. Vid sin sida hade

han Johan Karlzén som vice stämмоordförande.

Året som gått

Under punkten ”Information från styrelsen” inledde Jacob Bennet med en tillbakablick på året som gått. Han berörde bland annat pandemins och kostnadsökningarnas påverkan på vår bransch, rekryteringen av ny Generalsekreterare till föreningen och de förhandlingar som lett fram till årets betkontrakt.

Anders Lindkvist avtackades. Stämman avslutades med att Anders Lindkvist avtackades för sina år som föreningens Generalsekreterare. Samtliga ordförande som verkat under Anders tid fanns på plats. Från vänster: Otto von Arnold, Jacob Bennet, Anders Lindkvist, Gustaf Tornérhjelm.

Lars Bäcksted informerade kort om sin roll som ordförande i LRF Växtodling och det arbetet som LRF Växtodling gör till exempel i Förenklingsgruppen, i diskussionerna kring nya CAP och kring nya föreskrifter för användning av växtskydd

Kommunikation en röd tråd
Ida Lindell, ny Generalsekreterare i föreningen, presenterade sig och gav stämmodeltagarna en kort resumé av de huvudfokus som föreningen jobbar med under 2022. Att förhandla fram ett konkurrenskraftigt betpris och attraktiva kontraktserbjudande är som vanligt en av föreningens viktigaste uppgifter.

Under året läggs också extra fokus på kommunikation i föreningen såväl som i branschen i stort. Samtliga medlemmar uppmanades utnyttja möjligheten att vara aktiva och framföra idéer och tankar till Generalsekreteraren såväl som styrel-

sen och Betodlarrådet för att föreningen ska kunna göra ett så bra jobb som möjligt.

Ekonomi

Axel Lundberg, vice ordförande och ansvarig för ekonomin, redogjorde för föreningens räkenskaper. Efter ytterligare ett pandemiår med mycket digitala möten och aktiviteter som inte kunnat genomföras som planerat visade föreningen ett resultat på cirka 175 000 kr. Vid årets utgång var föreningens egna kapital drygt 19 miljoner kronor.

Förtroendevalda

Omval av styrelseledamöterna Lars Falck, Kristianstad och Ola Johansson, Fjälkinge innebär att styrelsen är oförändrad, vilket även gällde för föreningens revisorer som samtliga omvaldes. I Betodlarrådet tackades Olov Hillerström och Kristian Mårtensson för sina

insatser och lämnade plats för Christian Nilsson, Tomelilla och Johan Wadborg, Landskrona. I Valberedningen lämnade Ingemar Gerhardsson sin plats efter många år och ersattes av Karin Mårtensson, Löderup.

Uppdaterade stadgar

Styrelsen föreslog stämman några mindre justeringar av stadgarna. Anders Lindkvist föredrog förslagen på ett tydligt sätt och stämman kunde godkänna styrelsens förslag. Förändringarna innebär att antalet styrelseledamöter nu kan variera mellan fem och tio stycken (tidigare 7-10 ledamöter) och att styrelsen kan besluta att skicka kallelse till stämman digitalt istället för endast med traditionell post.

Dessutom togs kravet om att minst sex procent av medlemmarna ska närvara vid stämman för att denna ska vara beslutsför bort och därmed finns nu ingen nedre gräns för antalet deltagare. Förändringarna ger föreningen något större möjligheter att anpassa verksamhet till olika omständigheter. I övrigt fanns inga inkomna förslag eller motioner.

Tack till Anders

Stämman avslutades med att Betodlarna tackade Anders Lindkvist för många års värdefullt arbete som Generalsekreterare för föreningen. Samtliga ordförande som verkat under Anders tid för Betodlarna, Otto von Arnold, Gustaf Tornérhjelm och Jacob Bennet, fanns på plats för att tacka Anders med tacksamma ord, bilder och

Stor uppslutning. Stämman på Tejarp, Klågerup, gästades av cirka 100 personer som förutom ordinarie stämmoförhandlingar också fick ta del av några intressanta föredrag.

härliga dagar i Blekinges skärgård.

När, Var, Hur och Vad?

Efter en stämma utan stor dramatik kunde Jacob Bennet förklara stämman avslutad och bjuda stämmodeltagarna på kaffe och tårta innan eftermiddagens föredrag drog i gång. Föredragstimmen inleddes av Desirée Börjesdotter och Rikard Andersson som visade på potentialen i att göra rätt insats utifrån platsens förutsättningar. Mycket data finns att samla in om mark och gröda

som kan användas som underlag för att fatta välanpassade beslut. Än finns dock mycket att lära för att göra anpassningarna så klokt som möjligt, detta fortsätter NBR undersöka.

Vad är "svenskt" värt?

Maria Forshufvud tog vid och gav stämmodeltagarna en inblick i vad svenska konsumenter värdesätter med svenskproducerade livsmedel. Socker kom en bra bit ner på listan, men spelar en viktig roll som ingrediens i många processade livsmedel. Svenskt socker högt

på ingredienslistan kan göra det möjligt att märka varan med "Från Sverige"-loggan.

Som avslutning kompletterade Jonas Hildingh, Nordic Sugar, med att ge industrins bild av sockermarknaden. Omvärldsläget gör att handel och konsumtion möter utmaningar som inte skådats under mycket lång tid kunde Jonas konstatera.

Ida Lindell

Knowledge grows

Hög och jämn skörd

Radmylla för säkert växtnäringsutnyttjande och gödsla med ProBeta för att försäkra dig om att betorna får samtliga viktiga näringsämnen. Då kan du så utan onödigt stora säkerhetsmarginaler, pressa dina arealkostnader och få en hög och jämn skörd. På köpet får du Yara 4-punktsgaranti – en bred kvalitetsgaranti som omfattar spridning, innehåll, miljö och säkerhet.

YaraMila® ProBeta

Läs mer om YaraMila ProBeta på yara.se

Betodlarna

Förtroendevalda 2022

Styrelse

Jacob Bennet, Eslöv, ordf.
 Axel Lundberg, Skivarp, vice ordf.
 Fredrik Larsson, Skegrie
 Johnny Andersson, Teckomatorp
 Lars Bäksted, Sjöbo
 Lars Falck, Kristianstad
 Ola Johansson, Fjälkinge

Betodlarrådet

Johan Knutsson, Dösjöbro*
 Anders Andersson, Vinslöv
 Christian Andersson, Glemmingebro
 Christian Nilsson, Tomelilla
 Freddy Bengtsson, Vollsjö
 Filip Nilsson, Tollarp
 Johan Hoolmé, Skivarp
 Johan Wadborg, Landskrona
 Johan Yngwe, Sjöbo
 Jonas Håkansson, Höör
 Martin Pålsson, Trelleborg
 Sten Segerstått, Billeberg

Valberedning

Johan Hansson, Klagstorp*
 Håkan Jönsson, Simrishamn
 Karin Mårtensson, Löderup
 Lars-Olof Ohlsson, Eslöv
 Nils-Olof Petersson Hurtig, G Köpinge
 Per-Olof Andersson, Bjärred
 Roland Andersson, Mörrarp

Revisorer

Bo Larsson, Hammenhög
 Anders Dahlsjö, Trelleborg
 Aukt. rev. Mats Pålsson, Grant Thornton
 Marina Karlsson, Kristianstad (suppl.)
 Aukt. . Rev. Therése Henningsson,
 Grant Thornton (suppl.)

Kontaktuppgifter finns
 på Betodlarnas hemsida
betodlarna.se

*sammansällande

FOTO: BETODLARNAN

Nyval till Betodlarrådet och Valberedningen. Christian Nilsson, Tomelilla (i mitten) och Johan Wadborg, Landskrona, valdes in till Betodlarrådet. Karin Mårtensson, Löderup, valdes in till Valberedningen.

Comet® Pro i sockerbetor

Socker i sikte

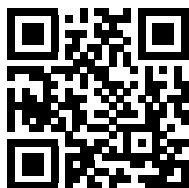
- ✓ Bättre sundhet
- ✓ Extra socker
- ✓ Högre täckningsbidrag

**Extra 1,5 ton/ha*
socker för
2 x 0,6 l/ha
Comet® Pro**

*NBR 2021, 49 försök
2011-2021.

Läs mere på
agro.basf.se

BASF

We create chemistry

Använd växtskyddsmedel med försiktighet. Läs alltid etikett och produktinformation före användning. Observera alla varningsfraser och symboler. BASF är medlem i Svenskt Växtskydd.

Jeppe Mårtensson

Årets Betodlare 2021

Vid Betodlarnas stämma den 12 maj tilldelades priset Årets Betodlare 2021 till Jeppe Mårtensson för att han under många år framgångsrikt tillämpat de senaste rönen och samtidigt varit en god ambassadör för svensk betodling både som betodlare, försöksvärd och kommunikatör.

Jeppe har med många års långsiktigt fokus på jordhälsa och bördighet kalkat, gödslat och brukat marken efter sockerbetans behov. Detta, i kombination med bra management i odlingen, har resulterat i skördar på en hög nivå. Den långsiktiga strategin och omsorgen om marken innebär också att gården nu kan lämnas vidare i mycket god hävd för fortsatt framgångsrik betodling.

Läs också vårt reportage om Jeppe Mårtensson på sidan 18 i detta nummer.

Kriterierna för utnämningen är följande: "Årets Betodlare ska genom specifika åtgärder eller handlingar ha åstadkommit resultat som är till väsentligt gagn för stora delar av odlarkåren. Till Årets Betodlare kan utnämnas en enskild odlare, grupp av odlare eller andra personer, föreningar och organisationer, som åstadkommit detta betydelsefulla resultat."

FOTO: BETODLARNÄ

Årets Betodlare 2021. Jeppe Mårtensson stolt mottagare av utnämningen.

FOTO: BETODLARNÄ

Betodlarnas styrelse. Efter omval av två ledamöter är Betodlarnas styrelse oförändrad efter stämman. Från vänster: Fredrik Larsson, Lars Bäcksted, Johnny Andersson, Jacob Bennet (ordförande), Lars Falck, Axel Lundberg (vice ordförande) och Ola Johansson.

EDENHALL

ROPA

TIGER 6s

PANTHER 2s

ROPA Tiger 6s & Panther 2s -
Originalt bland maskiner, marknadens starkaste motor

ROPA Maus 6 -
Med rätt balans och nu med stenfrånskiljning

MAUS 6

**EDENHALL MEK.
VERKSTAD AB**

253 41 Vallåkra Tel: 042-32 40 50
www.edenhall.se

Mingelbilder stämman

Anders Lindkvist och Gun Britt Sobieski Larsson tycks trivas i varandras sällskap.

Foto: Betodlarna

Desirée Börjesdotter och Anneli Kihlstrand log fint mot fotografen.

Johan Hansson och Ingemar Gerhardsson var på gott humör.

Foto: Betodlarna

Louise Mårtensson, Sven Åkesson och Henrik Strindberg i samspråk vid kaffet.

Mingelbilder stämman

Pär Martinsson, Johan Eriksson och Axel Lundberg minglade tillsammans.

Klaus Sørensen, Henric Hansen, Troels Fransen från Danska Sukkerroedykerne med Jacob Bennet.

Sunda sockerbetor – försäkring mot brister

Våra produkter fungerar som en försäkring mot brister på mikronäringsämnen. Vår generella rekommendation är att använda totalt 8–10 l BioCrop Opti^{XL}, 2–3 l BioMangan 170 NS^P och 3–5 l BioBor 150^{E^{CO}} under odlingssäsongen.

En plan för sockerbetor kan se ut så här:

Månad/stadie	BioMangan 170 NS ^P	BioBor 150 ^{E^{CO}}	BioCrop Opti ^{XL}
Maj / 12-15	1,0 l	1,5 l	2,0 l
Juni / 30	1,0 l	1,5 l	2,0 l
Juli / 48		1,5 l	2,0 l
Augusti* / 48			2,0 l
Augusti** / 48			2,0 l

*Första svampbekämpning. **Andra svampbekämpning.

På vissa marker förekommer kopparbrist. Här kan vi rekommendera att tillsätta 0,5–1 l BioKopper 70.

Våra produkter är enkla att använda. De blandas lätt med växtskyddsmedel, så tillförseln av mikronäringsämnen kräver ingen extra utkörning. Detta sparar arbete och säkrar att både växtskyddsmedel och mikronäringsämnen tillförs vid rätt tidpunkt.

Kontakta vårt Agroteam för rådgivning och försäljning

Vi finns alltid här för rådgivning och kommunikation kring näringsämnen för dina betor, och kommer gärna ut på besök hos dig eller till din erfagrupp.

Jens Erik Pust

Mobil: +45 28 80 90 86

E-post: pust@bionutria.dk

Språk: danska, engelska, förstår svenska

Karin Fabricius

Mobil: +45 40 37 90 86

E-post: fabricius@bionutria.dk

Språk: danska, engelska

Cecilia Claesson

Alla grödor inkl. specialgrödor

Mobil: +46 (0)73-096 60 25

E-post: cecilia@bionutria.dk

Ivan Brendstrup

Mobil: +45 27 12 69 86

E-post: ivan.brendstrup@bionutria.dk

Språk: danska, engelska, förstår svenska

Kvalitet kostar inte – det lönar sig!

bionutria.dk

Phenmedi-
pham har en
halveringstid
på 30 minuter
– vid pH 8.

BioNutria
DANMARK

Bio pH Control

– vid problem med hårt vatten

Hårt vatten är ett stort och dyrt problem på många platser i Skandinavien och Östeuropa. Vattnets hårdhet är beroende av en rad olika katjoner, men de som skapar störst problem är kalcium (Ca) och magnesium (Mg). Anledningen till att just dessa två är i fokus är att de skapar beläggningar i sprutan när de fällt ut från sprutvätskan. Eftersom dessa två är bundna till CO₃ (kalciumkarbonat och magnesiumkarbonat) blir vattnets pH-värde högt.

Vi har arbetat intensivt med att utveckla produkten Bio pH Control. Produktens sammansättning säkrar att pH-värdet i sprutvätskan sänks, och de skadliga effekterna av CaCO₃ och MgCO₃ neutraliseras.

Traditionella pH-sänkande produkter är sammansatta av 1 eller 2 aktiva ämnen. Bio pH Control innehåller 4 aktiva ämnen/additiver som säkrar att både pesticider och mikronäringsämnen snabbt och säkert tas upp av grödorna. Additiverna/tillsatserna är unika för Bio pH Control.

Praktiska erfarenheter visar att pesticidförbrukningen kan reduceras med 30-50 % när hårt vatten behandlas med Bio pH Control. Flera BioNutria-produkter har redan tillsatt Bio pH Control vid leverans, detta gäller: Bio Mangan 170 NS^P, BioCrop Opti^P och Bio Crop Potato^P. Beroende på vattnets hårdhet kan det dock vara nödvändigt att till-

sätta ytterligare Bio pH Control för att säkra det optimala pH-värdet och därmed få full effekt av både pesticider och mikronäringsämnen.

Alla pesticider fungerar inte optimalt vid lågt pH-värde. Kontrollera därför alltid det optimala pH-värdet för de pesticider som används. Justera därefter sprutvätskans pH-värde till den optimala nivån med Bio pH Control.

Vid användning av phenmedifham och eller bor i ogräsbesprutningen, är det mycket viktigt, att du sänker pH med Bio pH Control.

Vi rekommenderar att köpa in en pH-mätare. Den kostar några tusenlappar och kan bli en riktigt bra investering.

Årets försök med att bekämpa ogräs i sockerbetor med phenmedifham med och utan Bio pH Control.

Försöken är ännu inte färdiga, men det är helt klart att när Bio pH Control tillsätts i sprutvätskan ökar effekten av phenmedifam avsevärt.

Effektökningen var förväntad och beror på det faktum att nedbrytningen av phenmedifham, på grund av sprutvätskans låga pH, i stort sett stoppas, medan tillsatserna i Bio pH Control säkerställer en mycket bättre upptagning av phenmedifam. Försöksresultaten blir självklart publicerade när försöken är klara och beräknade.

Effektiva, blandbara produkter gör enorm skillnad

”Vi köpte de första produkterna från BioNutria 2018 och använder nu BioMangan 170 NS^P, BioCrop Opti^{XL}, BioBor 150^{ECCO}, Ammoniumsulfat samt Bio pH Control.

När det gäller betorna har vi märkt att effekten kommer kort tid efter att vi har kört med en blandning av BioMangan 170 NS^P, BioCrop Opti^{XL} och BioBor 150^{ECCO}.

Vi kan se en omedelbar effekt ett par dagar efter utkörningen genom att grödorna blir vackert gröna. Vi upplever att markerna blir mer jämna, och grödorna blir generellt sett starkare.

Sedan Bio pH Control blev en bestående del av alla våra besprutningar har vi inte längre stopp i munstycken eller filter, och sprutan är helt fri från kalkavlagringar.”

Lars Haugaard, driftsleder, Marienborg Gods

Godset odlar 1 250 ha åkerjord, varav 800 är egenägd mark. Man odlar betor, vete, raps, korn, råg, frögräs, vitklöver och spenatfrön. Godset har dessutom en grisuppfödning med 800 suggor samt 400 ha skog.

Köp dina mikronäringsämnen direkt hos producenten och spara pengar

”Man måste

Jeppé Mårtensson tilldelades utmärkelsen Årets Betodlare 2021 vid stämman som hölls i maj. Engagemanget är för honom den viktigaste framgångsfaktorn för att utveckla betodlingen.

De senaste 36 åren har Jeppé Mårtensson verkat som inspektör på Hviderups gods och under alla år varit en engagerad betodlare. Vi lät Jeppé dela med sig av sina erfarenheter och tankar kring betodlingens utveckling under hans tid som betodlare.

Erfarenheter i bagaget

Under uppväxten på Listerlandet fick Jeppé tidigt hjälpa föräldrarna att gallra sockerbeter. Med erfarenhet från en gård i Västergötland och från ett par större betodlande gårdar i Skåne kom Jeppé Mårtensson till Hviderup 1986. Redan då var betodlingstraditionen på gården etablerad, inte minst närheten till Örtofta har gjort Hviderup till en viktig plats för betodlingen under lång tid.

Rekordår på Hviderup

När Jeppé tog över stafettpipen på Hviderup odlades drygt 100 hektar sockerbeter och 5-årsmedelskörden låg på cirka 7 ton socker per hektar. Nu, 36 år senare, omfattar betodlingen cirka 170 hektar och 5-årsmedelskörden har nära fördubblats till drygt 13 ton socker per hektar. Efter den gångna kampanjen kan han dessutom se tillbaka på ett nytt rekordår där den genomsnittliga skörden landade på 15,3 ton socker per hektar.

Jeppes framgångsrecept

Engagemang i odlingen lyfter

engagera sig”

Jeppes fram som den viktigaste faktorn för att utveckla odlingen. ”Man måste vara ute i fält varje dag från sådd fram till radtäckning för att kunna fatta de rätta besluten” är en av hörnstenarna i utvecklingen av odlingen. Att träffa kollegor och utbyta erfarenheter är en annan faktor som enligt Jeppes bidragit till utvecklingen av betodlingen. Inte minst medverkan i 5T gav möjlighet till många intressanta erfarenhetsutbyten mellan duktiga odlare. ”Det som skiljer ut de bästa odlarna är noggrannhet, de har i princip koll på varje beta från sådd”.

En annan hörnpelare i Jeppes filosofi kring betodling, och växtodling i allmänhet, är fokus på bördighet. Han vill speciellt framhålla det arbete som Jens Blomquist lagt ner för betodlingens utveckling. Jens Blomquists arbete belyste bland annat vikten av kalkning och tidig sådd, något som Jeppes menar varit de enskilt viktigaste faktorerna för att höja sockerskördarna.

Sådatum betydelsefullt

När Jeppes började på Hvide-rup låg pH-värdena runt 6,5-6,8 och flera andra markvärden låg i underkant. Med kontinuerlig kalkning och välanpassad gödsling har i dag markvärdena förbättrats och pH-värdena ligger i genomsnitt runt 7,5.

Att sådatumen förskjutits un-

der samma tid menar Jeppes är en annan viktig faktor för framgångsrik odling. 1986 låg genomsnittligt sådatum runt den 20-25 april, idag sås betorna i genomsnitt de första dagarna i april. Den största utmaningen är just etableringen. ”Det är vid etablering som grunden sätts. Sen har grödan potential och klarar många olika förutsättningar”, säger Jeppes.

Bördighetsarbetet

En förutsättning för den tidigare sådden är just arbetet med bördighet. Inte bara kalkning utan även dränering och kontinuerlig tillförsel av organisk gödsel har varit viktiga för att öka markens bördighet och tillgänglighet tidigt.

Sedan mitten av 90-talet har höns gödsel tillförts en gång under den femåriga växtföljden. Därtill har målsättningen alltid varit att övrig gödsling ska vara balanserad till behoven som marken och grödorna har. Marken plöjs som regel tre av de fem åren och inför sockerbetorna är det höstplöjning som gäller. Jordarna håller i snitt en lerhalt på 20-30 procent, vilket innebär att vårplöjning inte varit något bra alternativ.

Att sätta fingret på de direkta effekterna av arbetet med bördighet är svårt menar Jeppes. Det är också svårt att peka på vilken som är den enskilt viktigaste skördedrivande insatsen,

utan det är bredden av faktorer som förbättrar bördigheten som skapar förutsättningarna för ökade skördar.

Planering i slutfasen

TopTex och automatisk täckning av duk och plast behöver också nämnas när man pratar om betodlingens utveckling under de senaste 36 åren. Betodlingen är inte avslutad förän betorna är på sockerbruket, samma noggrannhet som under växtsäsongen krävs vid planering för att till exempel täcka eller täcka av plast på en stuka. Planeringen har dock blivit enklare tack vare den automatiska täckningen.

Prisar medarbetarna

Att betodlingen rullar på hela tiden är en av tjusningarna enligt Jeppes. ”Fröbeställning och kampanj avlöser varandra och sen är en ny säsong i gång”. Att Hvide-rup sköter hela betodlingen själva innebär också en viktig förutsättning för att förse anställd personal med kvalificerade arbetsuppgifter en större del av året. För en stor del av den framgångsrika betodlingen på Hvide-rup vill Jeppes tillskriva sina medarbetare. ”Framgången är att omge sig av bra folk”, avslutar Jeppes.

Ida Lindell

SLY Stripcat II Striptill

- ✔ Intensiv bearbetning i raden
- ✔ Placering av gödning – fast, flytande eller organisk
- ✔ Kan kombineras med såenhet för exempelvis raps eller mellangrödor
- ✔ 3-12 m arbetsbredd, buret och bogserat, 45-100 cm radavstånd

Nu även med djupluckringskår

Agrisem DSF Fronttank

- ✔ 1000-3200 l behållare
- ✔ Enkel eller delad behållare
- ✔ ISOBUS
- ✔ Rostfri behållare och utmatningshus
- ✔ Frontpackare och frontramp (upp till 12 m) som tillval
- ✔ Även trycksatt utförande

Marknadens största utmatning

Se Stripcat och Fronttank
i monter **F42 på Borgeby**

SLY
AGRISEM®

www.slyfrance.com www.agrisem.com

Kornbo Maskin
Tel 046-24 65 10

info@kornbomaskin.se
www.kornbomaskin.se

Svensk förädling på frammarsch

FOTO: DLF BEET SEED

Fältförsök med VYtech® och vanlig sort. VYtech® och vanlig sort i fältförsök med artificiell infektion med virusgulshot. VYtech® har lågt virusinnehåll och bibehåller sin gröna färg jämfört med vanliga sorter som vid infektion får ett högt virusinnehåll och blir starkt gulfärgade.

"Framgångens hemlighet är att aldrig släppa målet ur sikte."- Benjamin Disraeli. De orden sammanfattar växtförädlingen bra. Vi måste ständigt se framåt med en 10-års horisont för att tackla nya utmaningar.

Efter fyra år som en del av DLF-koncernen har Maribo-Hilleshög nu bytt namn till DLF Beet Seed.

Vi ägs av lantbrukare och har en passion för frö- och fröodling. Vår ambition är att ständigt driva utvecklingen framåt inom sockerbetsfrön och vi har nu fått in ytterligare kompetens att driva innovationer och utveckling av nya sorter – det ger ett värde till såväl odlaren som hela sockerindustrin.

Forskning och utveckling

DLF Beet Seed kommer fortsätta att sälja och marknadsföra vårt varumärke, HILLESHÖG®, som har en över 100-årig historia inom den svenska sockerbranschen. Vi har sedan 1907 arbetat för att utveckla sorter anpassade för de svenska betodlarna. Framtiden ser ljus ut med ett flertal intressanta sorter som ligger i pipeline.

DLF Beet Seed bedriver sitt forsknings och utvecklingsarbete i anrika lokaler i Landskrona. Där finns 90 av våra 340 medarbetare och de jobbar intensivt för att ta fram nya högvakastande sorter som ska

stå emot framtida utmaningar så som *Cercospora* och virusgulshot. Vid vår fröfabrik som finns i Holeby, Danmark, så har vi ett team på 150 medarbetare som arbetar med att få fram den bästa frökvaliteten ut till odlingsvärlden över.

Aphanomyces

Vi ser i dagsläget att utvecklingen av *Aphanomyces* över tid är konstant i vårt odlingsområde, utbrott kan vara mer eller mindre årsbetingat och påverkas av hur mycket nederbörd som kommer under odlingsssäsongen. Varmt och fuktigt väder gynnar utvecklingen av *Aphanomyces*. Angrepp kan förekomma både tidigt och sent under växtsäsongen. Tidigt brukar man tala om rotbrand,

här betar man med hymexazol för att förhindra utbrott. Sjukdomen kan också komma senare, då syns de kroniska skadorna på rötterna. Det är här växtförädlingen spelar en avgörande roll för att förhindra stora skördebortfall.

På DLF Beet Seed har vi ett samarbete med bland annat SLU där vi idag har en doktorand som forskar på ämnet. På vår anläggning i Landskrona har vi även moderna labb där vi kan utföra kontroller på jorden för att detektera om den är smittad av *Aphanomyces*.

Virusgulsot

Virusgulsot (VG) orsakas av tre olika virus som förkortas BMYV, BChV och BYV. Virusen kan infektera betorna ensamma eller i kombination. Samtliga dessa virus sprids med bladlöss och det är främst den gröna persikobladdlusen som är en effektiv spridare, men även den svarta betbladlusen kan överföra ett av virusen.

Under många år har sockerbetor skyddats mot dessa virus, eftersom bladlössen kunnat kontrolleras med betningsmedel innehållande neonikotinoider. Angreppen av virusgulsot har varit ytterst begränsade i Sverige och Danmark under dessa år.

Risken är att sjukdomstrycket kommer att öka igen då neonikotinoider sedan ett par år tillbaka förbjuds inom EU. Detta var till exempel fallet i vissa områden i Frankrike 2020 då skördeförsturer på grund av virusgulsot uppgick till cirka 70 procent. Växtförädlingsfö-

Angrepp av *Aphanomyces*. Sent angrepp av *Aphanomyces* kan ge deformerade betor.

retagen jobbar hårt för att ta fram virusresistenta sorter för att kontrollera denna sjukdom.

Resistenta sorter

DLF Beet Seed jobbar med ett flertal olika resistensskällor. Den första partiellt resistenta sorten kommer att finnas tillgänglig på marknaden 2023. Dessa sorter kommer att marknadsföras under beteckningen VYtech® sorter. Först ut är en Fortnox typ, som förutom partiellresistens mot virusgulsot också är rhizomania resistent och nematod tolerant. I interna försök har det visats att skörden vid starka angrepp av virusgulsot i genomsnitt är 30 procent högre i denna sort jämfört med vanliga sorter.

År 2024 kommer DLF Beet Seed att ha fem sorter på marknaden i EU med lite olika pro-

filer för att passa olika marknader. Det man kan förvänta sig av de nya sorterna är att de skyddar skörden och ger en bra avkastning vid en virusinfektion, men att de under de första åren på marknaden avkastar något sämre än icke resistenta sorter i områden utan infektion. DLF Beet Seed räknar med att avkastningen i VYtech® sorterna är i kapp icke resistenta sorter år 2025.

Gunnar Brahme
DLF Beet Seed

Spelar en viktig roll

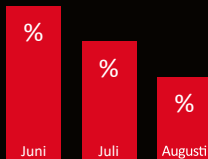
Växtförädlingsföretagen spelar en väldigt viktig roll när det handlar om att öka sockerskördarna. Med början i nr 4/2021 av Betodlaren ger vi dessa företag möjlighet att förmedla sin bild av framtiden.
Redaktionen

GRIMME

Besök oss på Borgeby
Fältdagar och se vår nya
GRIMME MATRIX och
GRIMME REXOR

Ny **Matrix** för säsongen 2023?

Säkra nu de
attraktiva
förköpsvillkoren vid
köp av en ny MATRIX
och var redo inför
nästa säsong.

Försäsongsrabatten får du när du beställer en ny maskin mellan den 1 juni–31 augusti 2022 och kan inte kombineras med andra erbjudanden.

Försäljning:

Per Andreén
0739-372565
pa@grimme.dk

Försäljning:

Uffe Jensen
+45 4028 1374
uj@grimme.dk

Britterna först ut med "futureskontrakt"

Betodlarna jobbar kontinuerligt med att bevaka och utbyta erfarenheter med kollegor i andra delar av Europa och världen. Det breda kontaktnätet och erfarenhetsutbytet är viktigt för att svensk betodling ska bli så attraktiv som möjligt. I detta nummers utblick delar vi med oss av brittiska erfarenheter av en ny kontraktsmodell.

2017 avreglerades marknaden för socker vilket innebar en ny situation. Branschen utsätts för fluktationer på marknaden på ett nytt sätt. I England såg man behovet av kontraktsmodeller som bättre följer variationerna på marknaden och öppnade upp för möjligheten att sälja socker på terminskontrakt.

Ny modell

Efter avregleringen sjönk sockerpriset snabbt när kvoter och minimumpriser försvann. För att på ett bättre sätt följa volatiliteten på den avreglerade marknaden såg brittiska odlarföreningen, NFU Sugar, behov av en kontraktsmodell som länkade ihop betpris med världsmarknadspris på socker. Efter flera års arbete med att ta fram en modell kunde NFU Sugar och British Sugar införa kontraktering till 2021 för första

Marknaden följs via app.

Odlaren följer marknaden via en app där odlarpriset för betor kontinuerligt uppdateras.

gången erbjuda kontrakt kopplade till futures, terminskontrakt.

Att teckna ett kontrakt mot termin ger odlaren möjlighet att själv ta kommandot över när

betorna ska säljas. Det innebär i sin tur en möjlighet att sälja betorna till ett högre pris än vad British Sugar kunnat erbjuda kontrakt till. Samtidigt innebär det en risk då marknaden kan

backa och därmed inte nå upp till priset som ett traditionellt kontrakt kunnat ge.

Marknaden följs via app

Vid första kontraktsteckningen i nya kontraktsmodellen, 2021, begränsades antalet kontrakt som kunde tecknas och dessutom sattes en gräns på maximalt 10 procent av odlarens betor, resterande fick tecknas i traditionella kontrakt. Detta resulterade i cirka 60 kontrakt om totalt cirka 37 000 ton betor. Inför 2022 har antalet kontrakt ökat och innevarande säsong är mer än 100 000 ton betor kontrakterade i terminskontrakt.

I praktiken hanteras terminskontrakten av en extern partner, Czarnikow Group Limited, som sköter alla affärer. Odlare

följer marknaden via en app där odlarpriset för betor kontinuerligt uppdateras. Betorna säljs i poster om 50 ton betor åt gången under tiden från överenskommet startdatum för kontraktet till den 1 september innevarande odlingssäsong.

Positiv marknadsutveckling

Sedan den nya kontraktsmodellen introducerades har sockermarknaden utvecklats positivt och de odlare som sålde betor via terminskontrakt 2021 fick i genomsnitt cirka 4 pund mer för dessa betor jämfört med betor sålda via ett traditionellt fastpriskontrakt.

Någon prisgaranti finns inte, och inte heller möjligheten att göra om ett terminskontrakt till ett traditionellt kontrakt.

Ett år då marknaden backar är risken att betpriset i stället blir lägre än det framförhandlade priset på traditionella kontrakt med British Sugar.

Analysen gjorda av NFU Sugar för tidigare år visar dock att även år med låga världsmarknadspriser finns tillfällen under året då det gått att göra en förhållandevis bättre affär än fastpriskontrakt, men likt alla andra terminskontrakt krävs det att odlaren är intresserad och aktiv i affären för att få så stor utväxling som möjligt av sitt terminskontrakt.

Ida Lindell

Betinspektörer tackar för sig

Efter 36 respektive 37 års trogen tjänst tackar Åke Månsson och Birger Olsson för sig som betinspektörer på Nordic Sugar.

Åke började jobba för Sockerbolaget i Köpingsbro 1986. Han har varit en klippan på att hålla ordning på register och odlarstatistik, men inte syntes så mycket ute bland odlarna. Hans jobb i Excel, med att ge siffror ett sammanhang, har varit mycket värdefullt för branschen.

Birger startade sin karriär i sockerindustrins tjänst 1985 i Köpingsbro, men hade dessförinnan jobbat under någon kampanj. Han har varit en mycket uppskattad odlingskonsulent både på fältvandringar och ute i odlarnas betfält. Birger har också varit en viktig kugge i att följa och förmedla information från försök och demonstrationsodlingar.

Betodlarna riktar ett varmt tack för gott samarbete till Birger och Åke.

FOTO: BETODLARNÄ

Åke och Birger blir "friherrar". Åke Månsson (t.v.) och Birger Olsson har båda många år i betodlingens tjänst, men lämnar nu Nordic Sugar.

Namn: Freddy Bengtsson

Ålder: 37 år

Utbildning: Lantmästare

Drivit lantbruk sedan: 2009

Bor: Fränninge, 1,5 mil norr om Sjöbo

Familj: Gift med Ida, barnen Manfred 12 år, Wilma 9 år och Tage 5 år.

Verksamhet: Växtodling på 300 hektar i samdrift med min far. Biträdande försäljningschef på Gullviks, med operativt säljansvar för södra distrikten.

Grödor: Sockerbetor, kvarnvet, höstkorn, höstraps, vårkorn och slättevall.

Uppdrag i Betodlarna: Medlem i Betodlarrådet sedan starten 2018.

DEL 2

”Den

Ja, ordspråket i rubriken stämmer verkligen nu, på ett globalt plan tillika. Sällan förr har det väl varit så konkret hur någons elände skapar möjligheter för den andre. Möjligheter med extremt stort vemod. För det resultat som jag som svensk växtodlare kan prestera i 2022 sker med samvete för Ukraina. Trots det, så är det så världen ser ut. The show must go on!

En lärdom som jag dragit vid tillfällen bekräftades när Ryssland invaderade Ukraina. Det är lätt och farligt att känna andra som man känner sig själv. Vi trodde väl inte det var sant att Vladimir Putin skulle välja att invadera ett land i Europa, 2022! Med allt våld, missär och förnedring som det skapar. Putin tänker inte som vi, han gör inte som vi skulle gjort.

Vintern släppte...

Hemma på gården har våren anlant, vintern har släppt sitt grepp och vinterpåverkan har summerats. Grödorna har klarat vintern bra. Något mer uppfrysning än normalt. Inget dramatiskt men återigen har dränering visat sitt värde, åtminstone visuellt. Senast dränerade fältet systemdikades 2018 och skiner grönt jämfört med omgivande fält med äldre tegelsystem.

I stället för att följa "En betodlars vardag" hälsar vi nu Betodlarrådet välkomna till tidningen!

I artikelserien "Vi lär känna Betodlarrådet" ger vi er möjlighet att bekanta er med Betodlarrådets medlemmar, en i taget.

Betodlarrådets syfte är att, vid behov, stötta styrelsen, öka bredden i styrelsens arbete och att vara en viktig länk mellan betodlarna och styrelsen.

Betodlarrådet består av tolv medlemmar som väljs in av medlemmarna på föreningsstämman.

Kontaktuppgifter till Betodlarrådet: www.betodlarna.se/om-oss.

Tidigare publicering av Betodlarrådets artiklar:

Del 1, Johan Knutsson, nr 1-22

enes död den andres bröd

Tillväxtpotential. Lantbruket är en framtidsbransch och jag skulle bli glad om Manfred, Wilma eller Tage vill gå i mina fotspår.

Mars erbjöd något ovanligt, ett såfönster i slutet av månaden. I mitten på månaden påbörjades gödselkörning och jordbearbetning. I år odlas sockerbetorna på gårdens tyngre skiften. Skiften som har en tendens att slamma igen vid stora nederbörds mängder. Redan efter avslutad skörd 2021 antogs således en strategi för att minimera risken för slamning och skorpbildning. Plöjningsfritt, kalkning, stallgödsel, harv/ingen Carrier och grovt såbruk var parametrar i strategin.

...snö i mars

Så i slutet av mars togs beslutet att så de konventionella betorna men avvakta med Convisobetorna. Tempomaskin lejdades in och allt såg fint ut. På morgonen efter sådd var fälten täckta av cirka 3 cm snö... Snö som följdes av regn som följdes av delvis slammad jord. En utmaning för betorna! Den valda strategin verkade dock ha skapat mycket liv i marken med maskar och dylikt. Hoppet försvann inte även om situationen blev extremt tuff för betorna

med flera veckors uppehåll och en torr markyta som följd.

I skrivande stund så kan ett bestånd värt att behålla konstateras på fälten. Dessutom hörs regnet på vårt uterumstak nu. Underbart.

Utmanande start

Beslutsunderlaget med väderprognoser och så vidare sa att det var rätt att så i slutet av mars. Facit visade för oss och många något annat. Nu gäller det bara att hålla i med ogräsbekämpningarna. Det är stor-

Snö i mars. När vi vaknade morgonen efter sådd var fälten täckta av cirka 3 cm snö.

leken på ogräsen som sätter doserna och styr behandlingarna. Inte antalet. Konceptet utmanas, det får inte tappas. Sockerbetor har kontinuerligt funnits på gården vilket förhoppningsvis gett oss erfarenhet att lyckas med odlingen även detta år trots en utmanande start.

Convisobetorna då, ja de såddes på ett liknande sätt fast den 22 april. Typ fem plantor per meter, uppe på tio dagar. Sådan är i alla fall känslan just nu.

Sockerbetor har odlats på gården sedan 90-talet. 2022 finns de kvar och bidrar med odlingssäkerhet på dess areal samt skapar balans i växtföljden. Arbetsfördelningen ska inte underskattas. Med vårens utmaningar med regn efter

sådd har hela odlarkåren blivit en erfarenhet rikare. En erfarenhet som gör oss duktigare. En erfarenhet som vi kan använda kommande odlingssäsonger. Kontinuitet är viktigt.

Kostnaderna skenar

Balanserad växtföljd och kontinuitet, arbetsfördelning och odlingssäkerhet. Allt ska leda till ett netto inte tvärtom. Med dagens energipris skapas utmaningar för svensk sockerbetsodling. Bara den ökade kostna-

den för gödning, tar i dagsläget hela nettot som fanns i betodlingen. Därtill kommer ett högre dieselpolis och inte minst ett helt enormt högt alternativvärde på marken, spannmål.

Dagens spannmålspris hör jag ofta påstås vara högt. Det är högt relativt vad spannmålspriset varit under de senaste 20 åren. Men frågan är hur högt det egentligen är. Ska vi i stället för att jämföra spannmålspriset med sig själv, kanske jämföra med något annat.

Omräkningstabell

	1990	1990 års priser omräknade till dagens penningvärde	2022	Faktor
Höstvete	1,10 kr/kg	1,75 kr/kg	3,40 kr/kg	1,94
Snickare	210 kr/h	364 kr/h	500 kr/h	1,37
Traktor 150 hk	540 000	767 339 kr	1 600 000 kr	2,08

Med hjälp av verifikationer från 90-talet har jag gjort en nuvärdesberäkning inom olika kategorier.

Priset för en traktor

Jag rotade fram lite verifikationer från 90-talet och gjorde en nuvärdesberäkning på dessa. 1994 kostade en ny 150 hk Deutz-Fahr motsvarande dagens penningvärde 767 339 kr. 1990 kostade en snickare motsvarande dagens penningvärde 363 kr/tim. Spannmålspriset samma år var motsvarande dagens penningvärde 1,75 kr/kg. I skrivande stund gissar jag att man kan få cirka 3,40 kr/kg kvarnvet. (För detaljer se omräkningstabell.)

Med andra ord är spannmålspriset högt, det har ökat nästan lika mycket som priset för en traktor. Men observera. Det har gått från en väldigt låg nivå om vi tänker oss att 1,50 kr/kg var utgångsnivån för några år sedan. Ett pris under 1,75 är egentligen oacceptabelt givet att priset 1990 vara acceptabelt allt annat lika.

Resonemanget är något raljerande, flera parametrar påverkar kalkylen. Men det är viktigt att ha rätt utgångspunkt och inte vänja sig vid ett världsläge eller vid en prisnivå. Vi måste inom lantbruket ha en lönsamhetsutveckling på samma nivå som samhället i övrigt. Tack vare att vi i lantbruket rationaliserat, skapas inom växtodling nu enorma möjligheter.

Lönsamhet

I betodlarrådet vill jag på ett tydligt sätt påtala att varje gröda måste vara lönsam. Vi måste ha ett positivt och konkurrenskraftigt netto sett över tid. Vi måste ha en balanserad risktagning mellan industri och od-

Plöjning 2020. Här plöjer vi inför sockerbeter 2020.

lare. Jag är vän av kontinuitet, vilket jag tror skapar duktiga odlare. Duktiga odlare är bra för hela sockerkedjan. Men nettot kan inte underkastas. Effektivitet är också värt att påtala, att vi ständigt ser till att bli effektivare. En kund på Gullviks sa, "Fy F vad jag kommer tjäna pengar 2022". Den möjligheten skapas ur en enorm effektivisering och ett spannmålspris som för tillfället gått upp lika mycket som traktorpriset gjort.

För att inte tappa balansen, kontinuiteten och fortsatt effektivisering hoppas jag att vi ser ett lönsamt netto inför kommande odlingssäsong. Sockerbeter ingår i konceptet på vår gård.

Jag vill också bidra med de erfarenheter jag byggt upp under de senaste tio åren då jag jobbat med inköp och försäljning av växtskyddsmedel på den svenska marknaden. Jag

har fått erfarenheter av att göra inköpsaffärer och argumentera för lönsamhet mot en global motpart. För att i nästa stund bidra med lönsamhet genom rådgivning och försäljning av växtskyddsmedel.

Framtidsbransch

Sist men inte minst vill jag påtala möjligheterna vi har i vår bransch! Det är värt att påtala även för unga som är på väg mot arbetsmarknaden och inte har någon lantbruksanknytning.

Lantbruk är en framtidsbransch som törstar efter kompetent personal.

Det är viktigt att vi som är i branschen uttrycker positivitet och berättar om möjligheter vi tagit vara på. Om lyckade investeringar, odlingar, utbildningar eller karriärval. Arbetsmarknaden är ljus inom svenskt lantbruk!

Alltid utsäde i tanken

Stor kapacitet. Gödsel och utsäde i stor behållare medför att nya Tempo L som finns i arbetsbredd upp till 24 rader får mycket stor kapacitet.

För att underlätta påfyllning av utsäde kommer precisionssåmaskinen Tempo L i en ny version under året. Allt utsäde fylls i en enda behållare kallad Central Fill.

– Tempo L-familjen växer och vi introducerar nu den nya Tempo L Central Fill med två separata behållare för utsäde och konstgödsel, berättar Mattias Hovnert, Senior Vice President Sales & Marketing, på Väderstad.

Effektivare

Central Fill betyder att i stället för att behöva fylla varje radenhet med utsäde, så behöver lantbrukaren bara fylla utsäde i en enda, stor behållare. Maskinen tar sedan hand om frö- och gödseltransporten till varje radenhet, allt detta på rekordtid och med hög precision.

Med Central Fill-funktionen kommer lantbrukaren att hinna med mer under en arbetsdag, vilket ökar produktiviteten och kapaciteten ytterligare.

Olika modeller

Den nya Tempo L Central Fill kommer att finnas tillgänglig med 16 eller 24 rader, vilket möjliggör radavstånd från 450 till 762 millimeter, beroende på modell. För att matcha kapaciteten är maskinen utrustad med en utsädesbehållare på 2 200 liter och en gödningsbehållare på 5 000 liter, totalt 7 200 liter.

– Den nya behållaren för utsäde och gödning är utrustad med två fläktar som är placerade på behållarens framsida, vilket säkerställer en utmärkt transport av utsäde och gödning till radenheterna. Tek-

nologin bakom Central Fill är banbrytande. Det är ingen central utmatning som matar ut utsädet utan det är varje radenhet som reglerar hur mycket utsäde som behövs till varje individuell PowerShoot-utmatning, säger Mattias Hovnert.

Flexibilitet

Tempo L Central Fill är en mycket flexibel maskin med stor kapacitet och passar bäst på lantbruk eller maskinstationer som sår såväl majs som sockerbetor och andra precisionssådda grödor.

Den nya Tempo L 16–24 med Central Fill kommer att finnas till försäljning i slutet av 2022.

Text och bild
Anders Niléhn

www.omyalantbruk.se

Omya AB
Södra Tullgatan 3
211 40 Malmö

Omya Calciprill®

Omya Calciprill® är en 2 - 6 mm granulerad kalk- och gödslingsprodukt

Tillförsel av 400 kg/ha Omya Calciprill® gav en signifikant ökad sockerskörd på 5,4 % i försök utförda av NBR 2016–2018. Försöken utfördes i fält med pH 7,3 i genomsnitt.

Produkten sammyllades med fröet i såraden.

Kalken i granulerna är mycket finmald vilket ger en snabb effekt. Omya Calciprill® tillför även rikligt med lättillgängligt kalcium som kan motverka Aphanomyces.

Omya AB | tel. 040-20 67 00
Försäljning: kontakta din växtodlingssäljare

THINKING OF TOMORROW

Kombisådda betor

Gödsel i tanken. Gödseln kan bäras i en fronttank i traktorns frontlyft och blåsas bak till fördelaren på såmaskinen.

Tyska Grimme har vidareutvecklat sin precisionssåmaskin så att lantbrukaren nu även kan mylla gödsel i samband med sådd.

Trenden att kombiså sockerbetor är långt utvecklad i Sverige och Danmark och blir nu alltmer efterfrågad även i resten av Europa. Det är bakgrunden till att Grimme nu erbjuder sin precisionssåmaskin Matrix med gödselbillar för kombisådd.

Olika tekniker

På Grimme arbetar man nu med flera olika tekniker för kombisådd och det finns redan nu system för granulerad gödsel på marknaden.

Utmatningen av gödseln är sammanlänkad med såaggregaten och kan därmed styras med

Montering bak. Här är precisionssåmaskinen monterad i en trepunkt bak på en lastbärande tank på hjul där gödseln förvaras.

GPS och sektionsavstängning.

Parallellt med detta håller Grimme på att ta fram utrustning för flytande gödsel.

Nytt på gång

Matrix har även utrustning med skivor före bilen för sådd i reducerad jordbearbetning och även till dessa odlingssystem ska det komma utrustning för

kombisådd från Grimme inom kort.

Kraftigt ökade kostnader för gödsel är även det en av anledningarna till att Grimme nu utvecklar såmaskiner med gödsel.

Text och bild
Anders Niléhn

Amorterings- och
rättefritt första året

RADRENSNING JORDBEARBETNING SÅDD

Vi finns
i monter A11
på Borgeby
Fältdagar

Steketee

MACHINE
OF THE YEAR 2019

Diamant 16

Rubin 10

Karat 12

Compact Solitaire 9

LEMKEN lantbruksmaskiner är utmärkande, inte bara för att färgen är blå, utan framförallt på grund av hög kvalitet, mångsidighet och modern design. Mer än 1600 anställda arbetar kontinuerligt med att utveckla lösningar som optimalt uppfyller framtidens krav för den svenska lantbrukaren. Kör LEMKEN 2022!

- Steketee radrensare till alla radsådda grödor med möjlighet till kamerastyrning, samt ISOBUS med GPS-aktivering.
- Karat 9 kultivator eller Rubin tallriksredskap är de optimala maskinerna för jordbearbetning i alla förhållanden.
- Såmaskiner finns från 4–12 meter, med eller utan kombi. Dessa ger en jämn uppkomst och ett positivt resultat i Era grödor.

Kontakta din lokala LEMKEN-återförsäljare

LEMKEN-agent: Mats Jönsson
Mobil: 070-655 0110 Mail: m.jonsson@lemken.com
www.lemken.se

Följ LEMKENSVERIGE

på Instagram

och Facebook

Knickarps Bil & Traktor AB Tel: 0411-711 50
AT Fordonsservice AB Tel: 042-33 50 22
Viby Teknik AB Tel: 070-522 80 82
MaskinGruppen AB Tel: 046-20 52 70

 LEMKEN
The Agrovision Company

Vi önskar dig en god odlingssäsong 2022

BORGEBY FÄLTDAGAR

Vi ses i monter

M87

+46 734 437 012
gunnar.brahme@dlf.com

HILLESHÖG®

Cartoon

- En sort som du ska ha vid Aphanomyces infektion
- Stabil och robust sort som inte gör dig besviken

Tattoo

- God avkastningspotential under svenska förhållanden
- Snabb uppkomst, slät rotform och stor blast med god marktäckning

Trixx (NT)

- Mycket god renhet och hög sockerhalt
- Stor blast med god marktäckning

Fortnox (NT)

- Bra odlingsekonomi i nematodförsöken
- Hög sockerhalt och kvalitet ger bonus

Castello (NT) NYHET!

- Hög avkastningspotential i både nematodfria och infekterade fält
- Mycket hög renhet

Testsort Fanfare

- Mycket hög sockerhalt
- Snabb uppkomst

besal®

Kickstarta betan med BESAL

Tillsats av natrium ger större sockerskörd och motverkar betans känslighet för eventuell kaliumbrist. Besal är en naturlig källa till natrium och tillgodoser effektivt betans behov av natrium.

Besal är tillåten att använda i KRAV-certifierad produktion och ekologisk produktion enligt Rådets förordning (nr 834/2007 samt Kommissionens förordning (EG) nr 889/2008).

Vi ses på Borgeby Fältdagar!
Välkomna till vår monter L91 29-30 juni.

SALINITY AB
Nellickevägen 20
412 63 Göteborg
www.salinity.se

SALINITY

EXPERTS IN SALT SINCE 1830

Vi älskar salt. Det har vi gjort i nästan 200 år. Vi förädlar våra produkter i Sverige, med samma salta passion nu som då. Vi förser marknader världen över inom alltifrån livsmedel och lantbruk till väg och industri.

Snabb start av sockerbetorna

Utökad godkännande. Det godkännande som i första steget gavs för kombinationen med Optima omfattar nu även Kverneland Monopill och Unicorn.

Odling av sockerbetor kräver särskild omsorg och rätt tillförsel av näringsämnen. I detta avseende spelar appliceringen av mikrogranulat och mikrogödsel vid sådd en viktig roll för den tidiga utvecklingen av grödan och ger plantorna ett försprång för att växa till en stark gröda. I denna artikel tittar vi närmare på den elektriskt drivna mikrogranulatapplikatorn Kverneland micro-drill.

Det är en utmaning för precisionjordbruket att tillhandahålla rätt mängd näringsämnen exakt var och när de behövs. På så sätt kan man spara på resurser som utsäde och gödningsmedel och samtidigt skydda miljön.

– Att applicera mikrogranulat på det mest exakta sättet hjälper till att hålla balansen mellan agronomiska nödvändigheter för hög avkastning och hållbarhet, säger Constantin Homann, produktchef på Kverneland.

Kverneland micro-drill

Den elektriskt drivna mikrogranulatapplikatorn, kallad Kverneland micro-drill, är redan väl beprövad inom sortimentet av Kverneland Optima precisionssåmaskiner. Den har nu anpassats till sortimentet av Kverneland Monopill och Unicorn sockerbetsåmaskiner.

Granulatet faller fritt i såraden utan luftstöd, vilket minimerar utsläppen av damm och uppfyller de aktuella riktlinjerna för utsläppskontroll för alla granulat som används.

Behållarkapacitet på 35 liter. Varje enhet i mikrosåmaskinen har en behållarkapacitet på 35 liter och levererar till tre såhus.

Exakt dosering

Varje enhet av micro-drill har utformats för att försörja tre såhus och har en behållarkapacitet på 35 liter. Den är elektriskt driven och ISOBUS-styrd.

Den doseringsanordning som utvecklats i Soest består av ett slitstarkt plasthölje och utbytbara cellhjul av rostfritt

stål som säkerställer exakt dosering av olika mikrogranulat. Det är möjligt att applicera mängder från 2 kg upp till 25 kg/ha.

Det bekväma, helt ISO-BUS-integrerade styrsystemet gör det möjligt att anpassa stopp- och startpunkterna för såraden. Detta säkerställer ex-

akt av- och påslagning i slutet av fältet (utan överlappningar eller fel).

Säkerhet

Ingenjörerna har fokuserat på att öka operatörssäkerheten genom enkel och säker hantering. Därför kan operatören byta cellhjul även när behållarna är fulla av granulat. De behöver inte tömmas först, vilket minskar operatörens risk att komma i direktkontakt med granulatet.

Kverneland micro-drill är tillgängliga för Monopill e-drive II och Unicorn e-drive II.

Tekniska data Kverneland micro-drill med Monopill and Unicorn

Behållarkapacitet (lit)	35
Min. giva (kg/ha)	2
Max. giva (kg/ha)	25
Cellhjul	Olika cellhjul i 3 mm, 6 mm och 9 mm bredd för granulat, mikrogödsel och snigelgift.
Effektbehov	Max 3A/12V
Elektronik	ISOBUS (GEOCONTROL för såraden)
Elektronikstandard	AEF
Vikt (tom) kg	8,9

Källa: <https://se.kverneland.com>

Text och bild
Anders Niléhn

Välkommen in till Strube
S 119 i stora tältet
Borgeby fältdagar
29-30 Juni 2022

morgan

ingvar

nasser

klimt

Och prata framtidens fröer med oss.

Går även att ringa eller sms:

070 338 88 95

Har du frågor kontakta oss.

Strube Scandinavia Aps | Henric Brinte | h.brinte@strube.net | M 070 338 88 95 | strube.net/sweden

Gå in på www.strube.se och köp dina frön i onlinebutiken.

Investera i
bördighet &
jordhälsa,
få ut 100% av
dina insatser

Följ oss på Facebook
"Nordkalklantbruk"
och öka dina kalk
kunskaper!

Hitta återförsäljare
och information
om våra produkter:
nordkalk.se/lantbruk

Nordkalk

En tid med nya tankar

Nu växer betorna fantastiskt. Det är sommar och långa ljusa dagar. Funderingarna omkring framtiden präglar oss alla, både privat och i arbetslivet. I en orolig tid utmanas bördigheten i jakt på kostnader.

Den innevarande säsongen tror jag de flesta känner sig trygga med gällande insatsvaror. Men tankarna är många inför nästa säsong. Det pågår ”kreativa” tankar om att tära på växtnäringensförråden. Min direkta tanke då är att styrfiler är ett viktigt redskap i sammanhanget! I detta läge, skulle jag säga att det krävs eftertanke och en extra insats från dig som odlare.

Kreativiteten behöver användas till att lära nytt och finna nya vägar framåt. Var smart, inte snål! Kom fram till vilken kostnad odlingen kan bära i förhållande till de olika insatserna och prioritera. Om vi pratar bördighet och växtnäring, exempelvis fosfor, är det viktigt att fördela givan på bästa sätt, i stället för att generellt dra ner på givan.

Är fälten ojämna är en omfördelning av givan rätt väg att gå. I stället för en konstant nivå över hela fältet, så flytta från de ”rika” och ge lite extra till de ”fattiga”.

Andra tillfällen att anpassa insatserna kan vara i samband med bladsvampsbehandlingen. Våra försök visar att två halv-

doser av bladsvampsbehandlingen under senare år gett bättre netto jämfört med två heldoser, läs mer om resultaten i Rikard Anderssons artikel.

Hjälp igenslamning

Sockerbetsåret startade verkligen inte bra, stor areal var tvungen att sås om och ytterligare ett stort antal fält har kraftigt reducerat plantantal. Orsaken var de stora nederbördsmängder som kom mellan sådd och uppkomst i början av april. Jorden slammade igen, blev kompakt och hindrade fröna från att bryta igenom.

Joakim Ekelöf och jag har samlat erfarenheterna och resonerar om kostnaderna och hur man bör tänka kring skorp-luckring och omsädd.

Mata insekter med korn

Även i år angreps många fält av trips under etableringen. De små plantorna är känsliga. I en kortare artikel redogör Joakim Ekelöf för arbetet med att så in korn mellan betraderna och vilken effekt detta tilltag kan få på betplantorna.

Metoden används traditionellt för att minska jordflykt, men kan alltså ha andra gynnsamma effekter. Vi har en fungerande prognos- och varningsverksamhet tillsammans med Jordbruksverket och Nordic Sugar som hjälper många odlare i säsong. I år har den varnat främst för trips och jordloppor.

Växtskyddsrådet

Sverige satsar på att förbättra möjligheterna för säker livsmedelsförsörjning. En satsning på området är Växtskyddsrådet, som arbetar för att minska sårbarheten och öka konkurrenskraften. Läs mer om detta viktiga arbete i min artikel.

Projekt Svalöv

För tredje säsongen kör Lantmännen Lantbruk och Lantmännen Maskin precisionsodlingsprojektet i Svalöv och i år är grödan sockerbeter. Jag presenterar upplägget och hur vi kommer att vara med på ett hörn under säsongen. Det är givande att konkret jobba med kompromisserna i vardagen för att få tekniken och strategierna att fungera tillsammans.

Swamp i fält

Nu har turen kommit för Lars Persson att presentera och beskriva *Rhizoctonia*. En svamp som hittas i många betfält och som kan orsaka kraftiga problem, speciellt om inte fröet är betat med Rampart. Projektgruppen tar gärna emot betplantor som misstänks vara smittade med *Rhizoctonia* till sitt projekt.

Desirée Börjesdotter
NBR Nordic Beet Research

Strategi svensk mat

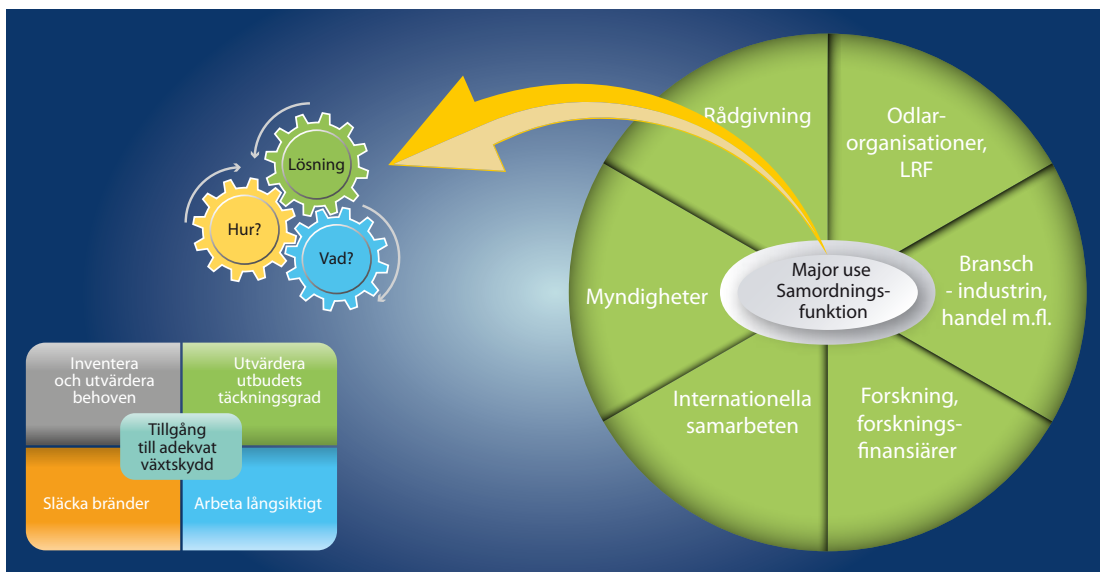

ILLUSTRATION: THOMAS JONSSON

Vill öka kunskapen. Växtskyddsrådet arbetar med att utveckla dialogen i branschen i syfte att öka kunskapen om marknaden i förhållande till vilka behov som finns i odlingen. Målet är att det ska finnas tillgängliga växtskyddsmetoder att hantera skadegörare eller ogräs med, på både kort och lång sikt. Detta i kombination med växtskyddsföretagens efterfrågan på information och stöd från myndigheter.

För fem år sedan bildades det nya Växtskyddsrådet på uppdrag av regeringen. Satsningen ligger inom den svenska livsmedelsstrategin och syftet är att minska sårbarheten i svenskt jordbruk och yrkesmässig trädgårdsproduktion. En anledning är att begränsad tillgång på effektiva växtskyddsmedel och alternativa bekämpningsmetoder skulle kunna resultera i att den svenska livsmedelsproduktionen får en konkurrensnackdel. För att undvika det finns det så kallade Major use-arbetet.

Tillgången på säkra kemiska produkter med god effekt är en central förutsättning både för den enskilde lantbrukaren och

för landet Sverige som livsmedelsproducent.

Betodlande lantbrukare har en lång tradition av att använda bekämpningströsklar och att göra en kvalificerad bedömning för att behovsanpassa bekämpningstillfälle och dos före användningen av ett växtskyddsmedel. Vi har tillsammans i branschen arbetat fram verktyg för att underlätta bedömningen för betodlaren och Jordbruksverket är en mycket viktig samarbetspartner i detta arbete. Under säsongen samarbetar vi med Jordbruksverkets Växtskyddscentral i prognos- och varningsverksamheten, både för insekter och bladsvampar. Vi deltar också aktivt med att få ut den aktuella statusen i sockerbetsgrödan i de veckovi-

sa möten som Växtskyddscentralen håller för rådgivning och handel. Med åren har det blivit en effektiv kanal för våra budskap.

Skarpt läge

Inför säsongen 2022 fanns endast insektsbetningen Force som skydd mot tidiga angrepp av insekter registrerat för användning i sockerbeter. Ett skydd som är med fröet och kan skydda plantan under själva uppkomstfasen. Därefter, alltså när plantan kommit upp och riskerar att bli angripen av trips, lilla betbaggen och jordloppor, har skyddet slutat verka. Den lilla betplantan, fram till den har fyra riktiga örtblad, är utsatt. Trycket på plantbeståndet vid angrepp kan också

bli mycket kraftigt, eftersom vi normalt sår endast omkring tio frön per kvadratmeter.

Med årets svåra betingelser under etableringen var plantantalet i många fält ändå mindre. Läs gärna notisen om hur insådd av vårkorn i sockerbetsfältet kan hjälpa de små betplantorna under etableringen.

Situationen i år, i kombination med väderleken under mars och april, gjorde att branschen enades om att söka nöddispens (120 dagar) för att få använda Nexide mot insekter vid behov i sockerbeterna.

Efter en del samordning och diskussion inom det så kallade Major use-arbetet sökte Betodlarna, Nordic Sugar och NBR tillsammans. Kemikalieinspektionen beviljade dispensen så att insektsbekämpning möjliggjordes i de fält där bekämpningströskeln blev uppnådd.

LRF och Lantmännen sökte och fick nöddispens för samma preparat mot fritfluga i havre, vårvete, vårrågvete och majs.

Växtskyddsrådet och Major use-gruppen

I Växtskyddsrådet ingår 16 ledamöter från 11 organisationer och nytillträdd ordförande är Olof Johansson, Jordbruksverket. Växtskyddsrådet har ett sekretariat bestående av Sunita Hallgren från Jordbruksverket och Mats Allmyr från Kemikalieinspektionen och det är också dessa myndigheter som finansierar sekretariatet.

– Vi planerar, driver och genomför aktiviteter enligt Växtskyddsrådets handlingsplan, berättar Sunita Hallgren, när vi

pratas vid över telefon. Handlingsplanen har fått utökad finansiering och ligger beslutad fram till 2025. Det är viktigt att vi jobbar på både kort och lång sikt.

Växtskyddsrådets viktigaste uppgift är att initiera och bygga en verksamhet för ökad framförhållning om användbart växtskydd för svenska odlare. För att kunna bidra till livsmedelsstrategins mål om ett hållbart växtskydd och god tillgång till växtskyddsmetoder behövs en systematisk och kontinuerligt uppdaterad översikt.

Lyssna till branschen

– Det gäller att vi lyssnar till branschen, som kan grödorna och även kopplar samman olika aktörer för att få lagt den bästa strategin. Samtidigt är tanken att också arbeta långsiktigt och inte fastna i att släcka bränder genom dispenser, konstaterar Sunita.

Det är här Major use-arbetet kommer in. Arbetet genomlyser kombinationer av grödor och skadegörare, som är relevanta för svenska odlare, för att säkra så det framöver finns god till-

gång på effektiva växtskyddsmetoder.

Spetskompetens

– Jordbruksverkets Växtskyddscentral är verkligen vår spetskompetens. När det gäller specifika frågor, att hitta lösningar på akuta problem samarbetar vi med olika intressenter i branschen, fortsätter Sunita och nämner våra diskussioner under våren inför dispensansökan.

Inför framtiden är Sunita tydlig med att det behövs samverkan mellan branschen, myndigheterna och forskningen. En viktig uppgift är också att berätta för omvärlden att det är svårigheter att få tillgång till säkert och effektivt växtskydd. Det är ett budskap som inte är enkelt att få fram. För att lyckas krävs också ytterligare resurser i form av forskning och utveckling. Mycket bygger på internt engagemang.

– Det jag ser som ett av de stora hindren är att vi är en förhållandevis liten marknad och kostnaderna för att registrera produkter, möta kraven i respektive zon kan försvåra för de produktägande företagen att se lönsamheten i marknaden. Det är klart att ett företag behöver se potentialen i en marknad för att satsa, men vi ser behov av att försöka bidra med information så att värderingen hamnar rätt, avslutar Sunita.

Organisationer i Växtskyddsrådet

Följande organisationer ingår i Växtskyddsrådet:

- Kemikalieinspektionen
- Naturvårdsverket
- Livsmedelsverket
- Havs- och vattenmyndigheten
- Sveriges lantbruksuniversitet
- Lantbrukarnas Riksförbund
- Föreningen Sveriges Spannmålsodlare
- Svenskt Växtskydd
- Hushållningssällskapen
- Naturskyddsföreningen
- Jordbruksverket.

Desirée Börjesdotter
NBR Nordic Beet Research

Tillsammans odlar vi en hållbar framtid

I oroliga tider är en stabil livsmedelsförsörjning och en trygg ekonomi av största vikt för ett fungerande samhälle. Som en av Nordens ledande affärsbanker arbetar vi tillsammans med lantbruksföretagare och entreprenörer för en långsiktigt hållbar utveckling.

Hos oss får du en egen rådgivare och tillgång till vår samlade expertis inom allt från finansiering till förmögenhetsförvaltning.

ar vi id

Välkommen att kontakta
Joakim Larsson på 0707-39 10 87
eller joakim.larsson@seb.se

Du kan också läsa mer på
seb.se/skogochlantbruk

Projekt Svalöv säsong tre

Sockerbetor på fältet

Uppstart Projekt Svalöv. I årets upplaga av precisionsodlingsprojektet är grödan sockerbetor och här är teamet från Lantmännen och NBR samlat: Camilla Persson, Rikard Andersson, Carl-Fredrik Norling, Desirée Börjesdotter och Johan Wågstam.

När Lantmännen startar upp tredje säsongen av precisionsodlingsprojektet i Svalöv är det sockerbetor på fältet. Lantmännen testar ny teknik inom växtodlingen och produkter i sitt sortiment. Nordic Sugars och NBR:s roll i sammanhanget är att bidra med kunskap om grödan och utvärdera resultatet.

Projekt Svalöv är en satsning som Lantmännen Lantbruk och Lantmännen Maskin gör gemensamt för tredje säsongen i

rad. Under 2019 var fokus i odlingen på precisionsodling av malkorn och 2021 var det höstvetet. Nu har turen kommit till sockerbetorna i växtföljden och vi som stöttar upp kring grödan är Anders Rydén, Rikard Andersson och jag. Vi ser alla fram emot att vara delaktiga under ett givande sockerproducerande år.

Tre P:n

Satsningen stämmer bra in på det NBR arbetar med inom ”Hållbar intensifiering”, alltså att utnyttja resurserna opti-

malt och hållbart. Lantmännen pratar om Planeten, Produktionen och Plånboken. Tre begrepp som passar mycket bra in i betodlingen också. Tack vare teknik och specialkunskaper inom växtodling, menar vi och Lantmännen att odlaren kan applicera rätt produkter på rätt plats. Det krävs endast små insatser för att skapa både produktivitet och lönsamhet, hand i hand med ökad hållbarhet.

Mer konkret

I projektet vill vi visa hur precisionsodlingen fungerar i

Projekt Svalöv

I årets Projekt Svalöv kommer du att få se bland annat:

- Presentation av projektet
- Hur vi använder styrfiler för utsäde och fosfor
- Infiltrationsmätning
- Såmaskinen Väderstad Tempo
- Växtskyddsstrategier och en tidig behandling med Fendt Rogator
- Uppföljande växtskyddsbehandlingar
- Gödselstrategier
- Plantsaftanalys
- Uppföljning efter upptagning med diskussion om skillnader i resultat mellan den plöjda delen och delen med reducerad bearbetning, utsädesmängd, behandlingar och gödningsstrategier.

praktiken och tanken är att du blir guidad genom samtliga steg, från planering till uppföljning efter skörd. Huvudpersoner för projektet är chefen för odlingsutveckling på Lantmännen Lantbruk, Camilla Persson, tillsammans med teknik- och digitalutvecklaren Johan Wåg-stam vid Lantmännen Maskin och driftledaren Carl-Fredrik Norling på Svalövsgården.

Tidigare upplägg

Projekt Svalöv syftar till att ge växtodlare tips och verktyg för att kunna ta första, eller nästa, steg till en smartare odling, inte minst inom precisionsodling.

– När projektet började sa vi att ”Precisionsodling är framtiden!” Idag skulle jag vilja påstå att precisionsodling har blivit många växtodlares vardag. Framtiden handlar snarare om att bättre nyttja tillgänglig teknik i kombination med erfarenhet och kunskap. Agronomi, teknologi och ekonomi – smart paketerat för lantbrukaren, säger Johan.

Fokus infiltration. Här jämförs infiltrationen i den plöjda delen av fältet med den djupkultiverade. Se resultatet via länk på sockerbetor.nu.

Första säsongen avkastade det precisionsodlade ledet motsvarande ett ton mer malkorn per hektar, jämfört med delen som odlades enligt vanliga metoder. Under andra säsongen odlades höstvetete. Även om resultatet här inte var lika övertygande, blev proteinhalten i genomsnitt högre i den precisionsodlade delen, medan skördenivån var jämn över fältet.

Spännande uppföljning

Denna säsong odlar vi sockerbetor och förväntningarna är höga:

– Det ska också bli spännande att följa upp bearbetningsmetoderna där en tredjedel av fältet är plöjt och resterade del är bearbetat med Top Down till samma djup, cirka 20 cm, säger Camilla.

Utvecklingen har inte stått still och sedan starten av Projekt Svalöv har vi fått nya och ökade kunskaper inom både den agrara delen och gällande tekniken. Dessutom har ny teknik utvecklats, teknik som

finns tillgänglig på marknaden idag. Det går helt hand i hand med våra tankar inom NBR. Tekniken är mer tillgänglig och prisvärd, vilket gör att fler betodlare investerar i att lära nya saker och använder teknik för att underlätta. Tillsammans med Lantmännen vill vi visa smarta sätt att kombinera erfarenhet och kunskap med teknik och digitalisering. Projekt Svalöv är en möjlighet för oss att nå fram. I odlingen framöver är det viktigt att förbättra effektiviteten, utnyttjandet av insatserna, och nå ökad lönsamhet på gårdsnivå.

Årets avsnitt

Första avsnittet av årets Projekt Svalöv hade premiär den 29 maj. Efter det kan du följa oss på Youtube tillsammans med Camilla, Johan och Calle från sockerbetsfältet i Svalöv.

Desirée Börjesdottir
NBR Nordic Beet Research

Bladsvampsbehandling – en lönsam affär!

Betrosten dominerar. Tillsammans med mjöldaggen är rosten de viktigaste bladsvamparna att ha koll på.

Mellan åren 2011 och 2021 har vi haft ett 50-tal strategiförsök mot bladsvampar i sockerbetor. Det råder inga tvivel om att insatsen lönar sig. I genomsnitt, under de åren, har exempelvis merskörden för en dubbelbehandling med Comet Pro varit 1,5 ton socker per hektar.

Det är fortfarande främst rost och mjöldagg som är de vanligaste förekommande bladsvamparna i det svenska odlingsområdet. Under enstaka år

kan också angreppen av *Ramularia* ha betydelse. *Cercospora* är mer värmegynnad och mer sällan av betydelse i vårt område. Internationellt sett är läget ett annat och *Cercospora* är på många håll bladsvamp nummer ett att hantera. Med ett varmare klimat är det inte osannolikt att *Cercospora* också kommer få en ökad betydelse i den svenska betodlingen framöver.

Aktuella produkter just nu

Det finns för närvarande tre godkända produkter mot blad-

svampar i sockerbetor. Det är klassikern Comet Pro (pyraklostrobin), Amistar Gold (azoxistrobin, difenokonazol) och så det senaste tillskottet, godkänd i februari, Revyona (mefentriflukonazol). Särskilt Comet Pro, men också Amistar Gold är försöksmässigt tämligen välprövade produkter. För Revyona finns egentligen inte så mycket data från närområdet att luta sig emot. Systerprodukten Revystar XL (mefentriflukonazol, fluxapyroxad) fanns med tillsammans med

Svampar tillsammans. Det är inte ovanligt med angrepp av både mjöldagg och rost på samma blad.

Comet Pro i försöken 2021 och i Danmark har Balaya (mefen-triflukonazol, pyraklostrobin) legat med i provning under några år.

Färskaste siffrorna först

Tittar vi tillbaka på vad som hände i bladsvampsförsöken 2021, så uppnåddes bekämp-

ningströskeln på alla platser, utom en, i början av augusti. I samband med det gjordes också den första behandlingen.

Försöksserien innehöll, förutom obehandlat, sex behandlade led. I samtliga led ingick två behandlingar, där den andra behandlingen gjordes tre veckor efter den första. För-

utom de registrerade produkterna Comet Pro och Amistar Gold fanns också Propulse respektive Revystar XL med i var sitt led.

Merskörden av behandlingarna låg i medeltal relativt stabilt runt två ton socker per hektar.

Högst merskörd gav två halvdoser Comet Pro, även om statistiken bara skiljer den från ledet med kombinationen av full dos av Amistar Gold i första behandlingen och full dos Comet Pro i den andra.

Även behandlingsnettot, när preparatkostnaden är från- dragen merintäkten, var högst för de två halvdoserna Comet Pro och landade på ungefär 4 500 kr per hektar.

Bladsvampsförsök 2021

Led	Produkt	TI, l/ha	TII, l/ha
1	Obehandlat		
2	Två halvdoser Comet Pro	0,3	0,3
3	Två heldoser Comet Pro	0,6	0,6
4	Två halvdoser (Amistar Gold/Comet Pro)	0,5	0,3
5	Två heldoser (Amistar Gold/Comet Pro)	1	0,6
6	Propulse + Comet Pro	0,8+0,3	0,8+0,3
7	Revystar XL + Comet Pro	0,5+0,3	0,5+0,3

Lösamma strategier. De godkända produkterna Comet Pro och Amistar Gold prövades i olika doseringar i svampförsöken 2021. I strategier med Comet Pro testades också effekten av de ännu icke registrerade produkterna Propulse och Revystar XL.

Resultatet av en återblick

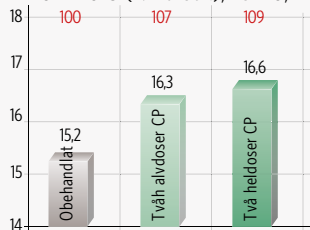
Om vi delar upp åren, som det refererades till i artikelns första mening, i två grupper: 2011–2015 respektive 2016–2021, kommer några rätt intressanta resultat upp.

Vi kan konstatera att grundskörden i obehandlat har ökat, vilket förvisso följer den allmänna positiva skördeutvecklingen i odlingen.

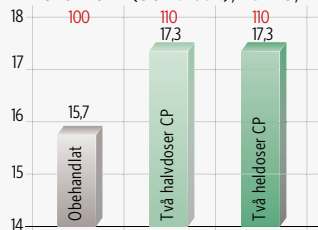
Det kan också konstateras att merskörden för behandling har ökat något från den första perioden till den andra. Vad som också är intressant och kanske även något förvånande är att skillnaden i skörd mellan hel och halv dos har jämnats ut. Under den senare periodens 30 försök hamnar två halvdoser Comet Pro på precis samma skördenivå som två heldoser Comet Pro. I den första perioden gav två heldoser Comet Pro däremot två procentenheter högre skörd än motsvarande halvdoser. Fortfarande är det dock så att bekämpningseffekten på bladen är bättre med den högre doseringen än med den lägre, en skillnad som alltså inte visar sig i en högre merskörd.

Sockerskörd, ton/ha samt relativtal

2011–2015 (19 försök), LSD 0,2

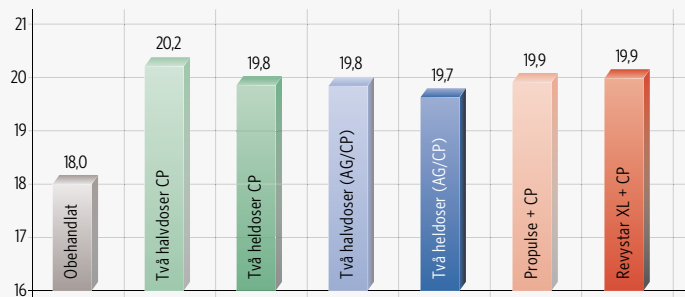

2016–2021 (30 försök), LSD 0,2

Utveckling av effekt. Vid en jämförelse mellan de två tidsperioderna 2011–2015 och 2016–2021 syns en något högre relativ merskörd för behandling i det senare tidsintervallet. Något förvånande försvinner samtidigt skillnaden i merskörd mellan hel och halv dosering av Comet Pro. Relativtalen är siffrorna i rött ovanför respektive stapel.

Sockerskörd, ton/ha. Medel 5 försök, 2021. LSD 0,5

Tydlig merskörd. Alla behandlade led gav en tydlig merskörd på runt två ton socker per hektar. Allra vassast var, kanske något förvånande, två halvdoser Comet Pro.

Strategi i årets odling

Det kan konstateras att vi har tillgång till svampprodukter som är effektiva, som skapar både en ökad odlings säkerhet och en ökad lönsamhet i odlingen. Det är bra att det testas nya produkter, särskilt med tanke på resistensrisken hos främst mjöldagg och *Cercospora*, men skördemässigt hänger dagens produkter fortfarande bra med i jämförelse. För att bevara effekten är rekommendationen att växla preparat mellan behandlingstillfällena.

Över åren har svampbehandlingen i sockerbetor gått från att vara en måttligt prioriterad insats i en tid med mycket an-

nat på schemat till en högt prioriterad dito, med synnerligen tydlig lönsamhet. Doseringen, ser vi av försöksresultaten, är inte den viktigaste frågan. Däremot är timingen, särskilt för den första insatsen, högst avgörande. Bekämpningströskeln med minsta lilla angrepp på 1 av 33 blad från mitten av juli får helt enkelt inte missas.

Likasa är det i flertalet försök två behandlingar som gett det bästa resultatet. Frågan kring antalet behandlingar är inget som fanns med i försöken 2021, men är undersökt tidigare.

Önskas en något ökad flexibilitet i tid mellan första och andra behandlingstillfället kan en högre dosering väljas i första. Strävan bör ändå vara att återkomma med den andra behandlingen ungefär tre veckor efter den första insatsen.

Följ bladsvampsbevakningen i Nordic Sugars odlarportal och i mobilappen och prioritera bevakningen av svampläget i dina fält. Det är väl betalda timmar!

Rikard Andersson
NBR Nordic Beet Research

Kombisådd av betor

Kombisådd av betor utföres med Väderstad Tempo!

- Den mest robusta kombisåmaskinen på marknaden!
- Klarar minimerad och konventionell jordbearbetning

- Rtk-precision
- 50cm radavstånd
- GPS-avstängning på gödning/utsäde
- Även sådd av majs och raps

COPYRIGHT: VÄDERSTAD AB

Radrensning utföres

Kamerastyrd Thyregod | 12 eller 18 rader | 50 cm radavstånd

Vid frågor eller bokning
ring Arvid Göransson 0708-36 70 89
eller Botvid Göransson 0708-36 70 81

Vi ses
på Borgeby
i monter H81

Br Göranssons Maskinstation
Snickarehusvägen 69
265 72 Kvidinge

Br. Göranssons
Maskinstation

info@brgoransson.se
www.brgoransson.se

Kalkning till sockerbetor lönar sig alltid!

Vi levererar och sprider högkvalitativ jordbrukskalk och 5% mg kalk över hela Skåne!

För mer information och priser
bioskordarnasyd@outlook.com eller 0708-67 29 70

Välkommen
till monter E50
på Borgeby Fältdagar,
så pratar vi kalk
inför hösten!

Rhizoctonia i växtföljden

I år har mycket fokus varit på etablering och att regnen i början av april orsakade igenslamning och kompakt jord kring det groende fröet i många fält. Etableringen av årets gröda är den mest utmanande i mannaminne. Även om plantorna gror och etableras perfekt kan det finnas andra orsaker till luckiga bestånd, som den jordlevande svampen *Rhizoctonia*.

Viktig etablering

Etablering av en gröda påverkas av många faktorer och flera av dem står att finna i jorden. Det ska vara lagom mycket vatten, inte för mycket och inte för lite. När väl fröet gror och grodden kommer ut finns det en hel del olika organismer som kan orsaka infektion. Vi har några olika åtgärder att ta till för att förhindra detta, som olika betningsmedel. Men angreppsgraden beror också ofta på vilka svampar som finns på fröet och i jorden.

Svampfloran i fältet

Några kända problem vi presenterat tidigare i Betodlaren är algsvampar som *Pythium* och *Aphanomyces*. Nu har turen kommit till *Rhizoctonia* som är en svamp som faktiskt är närmast släkt med de hattsvampar som vi plockar i skogen. Hela artnamnet på latin är *Rhizoctonia solani*. Svårigheten med denna art är att det finns grup-

Angripen planta. Plantan i mitten är angripen av *Rhizoctonia* som stryker tillförsel av vatten och näring.

per och undergrupper, anastomosgrupper (AG), som har olika värdväxter och som ger olika stora skador. Därför är det viktigt att veta vilken AG det handlar om när man pratar om denna svamp. Identifieringen görs bäst genom en molekylär analys och förekomsten av olika AG kan variera från fält till fält. Fram till nu har vi inte

vetat hur förekomsten ser ut i Sverige.

Symptom i fält

De vanligaste symptomen på sockerbetor, på våra breddgrader, är ett brunt, ganska avgränsat angrepp på plantstjälken. Det visar sig i samband med uppkomst och något senare. Angreppet snörper av transport av

vatten och näringsämnen mellan rot och blad. I varmare trakter kan det bli en röta i hela roten senare på säsongen.

Molekylära analyser

Vi har i projekt finansierade av Jordbruksverket kunnat göra en undersökning av förekomsten av *Rhizoctonia* i sockerbeter och även i andra grödor i växtföljden som morötter, potatis, ärter och många andra. Det är undertecknad, Mariann Wikström, Agro Plantarum och Sara Ragnarsson, Jordbruksverket som genomför projektet som har pågått några år. Undersökningen har gått till så att svampen har isolerats på näringsagar från plantor med misstänkt symptom. När vi väl har identifierat den som *Rhizoctonia* har vi renodlat den och skickat till en forskargrupp i Belgien på universitetet i Gent som har gjort de molekylära analyserna och bestämt vilken anastomosgrupp det är.

Både grödor och ogräs

Det är många grödor och även ogräs som har ingått i analy-

sen och totalt cirka 200 isolat har tagits fram och undersökts. Plantor och jord har kommit in från många fält i södra Sverige. För sockerbetornas räkning och den närbesläktade spenaten har 24 isolat tagits fram från Sverige och Danmark. Analyserna pågår fortfarande, men det har redan kommit fram intressanta resultat. Vi kan se att de grupper som hittats på sockerbeter och spenat är AG 2-1, AG 4-HGII, AG 5 och AG 11. Vi kunde även se att ogräset nattskatta angrips av AG 4-HGII (och även AG 3).

Andra värdväxter

I vilka andra grödor förutom sockerbeter har då dessa AG hittats? AG 2-1 är vanlig i kålväxter som exempelvis raps, blom- och vitkål, men även vete och ärter. AG 4-HGII finner vi i morot. AG 5 har en bred värdkrets och hittades i de flesta grödor med undantag för raps. Till sist AG 11 som förutom i sockerbeter även hittades i ärter, morot och spenat. Det är alltså en väldigt bred värdkrets för de flesta grupperna.

Vad som inte hittades

Viktigt för sockerbetorna är att det inte blev något fynd av AG 2-2, vilket är den grupp som anses vara den mest aggressiva på sockerbeter. Den orsakar rottröta på sockerbetan, ofta lite senare på säsongen. AG 2-2 har också majs som värdväxt, så det kan bero på att ingen majs-sockerbetsväxtföljd ingick i materialet. Det generella rådet är att vara försiktig med intensiv majsodling och sockerbeter i samma växtföljd. AG 4, som i sockerbeter ger tidigt plantbortfall, är i viss mån även den associerad med majsodling.

Konsekvenser för odlingen

Vad kan man dra för slutsats om detta? Tidiga symptom är vanligtvis att plantantalet

Anastomosgrupper

Rhizoctonia solani kan delas in i olika grupper baserat på om mycelet från olika isolat kan växa ihop eller ej. Detta ger grunden för indelningen i olika anastomosgrupper (AG) och vidare i undergrupper och utgör även genetiska skillnader. Vissa AG har snäv värdväxtkrets medan andra har en bred.

Anastomosgrupper i olika grödor

Värdväxt	AG 1-IB	AG 2-1	AG 3	AG 4-HGII	AG 5	AG 11	AG BI	AG D	AG E	AG K
Sockerbeter		x		x	x	x				
Höstvete		x			x					x
Vårkorn					x				x	
Höstraps	x	x								
Ärter		x			x	x				
Potatis			x		x					
Morot	x		x	x	x	x	x		x	x
Spenat					x	x				
Kålväxter friland	x	x			x			x		

Stor variation. I projektet har flera olika anastomosgrupper av *Rhizoctonia solani* hittats i många olika grödor. Sockerbeter angrips av fyra stycken olika.

minskar. Det ser ut som om vissa enskilda fält har högre förekomst av *Rhizoctonia* än andra. Därför ska vi besöka några av dessa fält under året och se om det har påverkat plantantalet. AG 4-HGII har i tester i växthus visat sig vara väldigt aggressiv på både sockerbetor och andra grödor, men detsamma gäller i viss mån även för AG 5.

Potatis, morot och AG 3

Något mer specialiserad är AG 3. Den ger groddbränna och lackskorv i potatis, och visade sig ge lackskorv även i morot, något som Mariann Wikström har sett i en del fält under de senaste åren. Förekomsten av AG 3 i både potatis och morot gör att man ska vara försiktig med att ha de båda grödorna för tätt i växtföljden.

Slutord

Rhizoctonia är en problematisk sjukdom att arbeta med eftersom den uppträder nyckfullt. På sockerbetsfröet har vi betningsmedlet Rampart som effektivt skyddar betplantan mot *Rhizoctonia* tre till fyra veckor efter sådd. Efter det kan svampen angripa plantan i synnerhet om det finns insektsnag, nematodangrepp eller andra skador. Det kunde vi se under 2021 efter intensiva angrepp av trips tidigt på våren. Vi fortsätter monitoreringen av *Rhizoctonia* och tar gärna emot sockerbetor med misstänkta angrepp.

- I sockerbetor i Sverige och Danmark finns det minst fyra olika anastomosgrupper av *Rhizoctonia solani*: AG 2-1, AG 4-HGIII, AG 5 och AG 11.

- Den viktiga gruppen AG 2-2, som angriper sockerbetor, hittades inte men kan finnas i enskilda fält med historia av majsodling.
- AG 5 och AG 2-1 kan angripa och uppföras på många grödor i växtföljden.
- AG 4-HGIII har färre värdväxter, men angriper sockerbetor vilket gör den viktig i odlingen.

Lars Persson
NBR Nordic Beet Research

Mariann Wikström
Agro Plantarum

Sara Ragnarsson
Jordbruksverket

Du kan få dina bilder införda i Betodlaren

Du behöver inte vara en hejare på betor, däremot är det en fördel om du vet hur man tar bra foton.

Vi söker efter nya bilder till Betodlaren. Så ta kameran med dig ut i fält eller leta i ditt arkiv!

En bild som platsar för framsidan premieras med 1200 kr. Ersättningen för bilder inne i tidningen är 300 kr.

Till förstasidan behöver vi stående format 175 x 245 mm (upplösning 300 dpi). För mindre bilder gäller högsta möjliga kvalitet.

Materialadress:

amo@profileramarketing.com

Ange namn, adress, telefonnummer och e-postadress.

Socketbetsentreprenörerna AB

Torbjörn Bengtsson 0709-81 44 91

Botvid Göransson 0708-36 70 81

Fredrik Göransson 0708-36 70 80

Tommy Ingelsson 070-522 08 13

Betupptagning

Även till årets säsong erbjuder vi upptagning med två HOLMER T4-40.

Vi fortsätter med det kostnadseffektivaste systemet och har uppgraderat till den senaste tekniken.

Vårt taxsystem – som är kombinerat areal- och tidsbaserat – ger dig möjlighet att påverka för att uppnå lägsta möjliga totalkostnad.

Upptagningsystemet är anpassat till nutidens stukläggningsmetod.

I de fall det krävs kan du välja stukläggning med högtippande vagnar eller med Edenhall E25 elevatorvagn.

Ge insekterna något annat att äta!

När vi inte längre får beta med insekticiden Gaucho har problemet med insekter ökat. Förra året såddes till och med ett fåtal fält om på grund av kraftiga tripsangrepp.

I nuläget saknar vi registrerade produkter för bekämpning av jordboende insekter och behöver förlita oss på dispens. Därför testar NBR alternativa strategier mot insekterna. En tanke är att ge insekterna något annat att äta, så de låter bli våra betplantor.

Inget är nytt under solen

Innan Gaucho-betningens tid gjordes nämligen ett stort antal försök i Sverige där insådd av olika växtslag testades för att förhindra insektsangrepp. Rapporten, som publicerades 1996, visade på störst potential för korninsådd, som minskade angreppen från klotcollembor,

Korninsådd i betor. På bilden till vänster har en rad korn sätts in bredvid betraden och på den högra bilden är kornet bredsått med Väderstads Rapid.

ler, betfluga och lilla betbaggen. En viss minskning registrerades i försöken även för bladlus och tusenfoting. Korninsådden gav då, trots ökad konkurrens om ljus, vatten och näring, en något högre skörd.

På grund av dessa resultat fokuserar NBR på just korninsådd. Vi testar både bredsått korn med Väderstads Rapid samt enkelrad sått med gödningsbillarna på betsåmaskinen. Den största frågan som kvarstår är om korninsådden

även skulle kunna ha en effekt mot trips och jordloppor som tycks ge de största insektsproblemen numera.

Försöken ligger utlagda på sju platser och än så länge ser resultaten lovande ut. Huruvida korninsådden kommer kunna betala för sig, får vi dock avvakta med att dra slutsatser omkring tills vi har skördedata.

Joakim Ekelöf
NBR Nordic Beet Research

Ser lovande ut! På bilden till vänster har jordlopporna samlats på kornet och tycks till stor del undvika betorna. På bilden till höger ser vi tydligt att tripsen tycks föredra att sitta på det nyuppkomna kornet i stället för på betan i bakgrunden.

Amorterings- och
räntefritt första året

RADRENSNING JORDBEARBETNING OCH SÅDD

Vi finns
i monter A11
på Borgeby
Fältdagar

Compact Solitair 9

MACHINE
OF THE YEAR 2019

Rubin 10

Steketee

LEMKEN lantbruksmaskiner är utmärkande inte bara för att färgen är blå, utan framförallt på grund av hög kvalitet, mångsidighet och modern design. Mer än 1600 anställda arbetar kontinuerligt med att utveckla optimala lösningar, som uppfyller de behov som ger svenska lantbrukare konkurrenskraft i framtiden.

- Plogar och andra maskiner för stubbkultivering och såbäddsberedning med optimal jordbearbetning.
- Mekanisk eller pneumatisk såmaskinsteknik, för en optimal fältgroning, ger jämn uppkomst i ett brett spektrum av grödor.
- Steketee radensare med kamerastyrning och fingerrensare just för dina behov i sockerbetsfälten samt till alla andra radsådda grödor.

Kontakta din lokala LEMKEN-återförsäljare

LEMKEN-agent: Mats Jönsson

Mobil: 070-655 0110 Mail: m.jonsson@lemken.com

www.lemken.se

Följ LEMKENSVERIGE

på Instagram

och Facebook

Knickarps Bil & Traktor AB Tel: 0411-711 50
AT Fordonsservice AB Tel: 042-33 50 22
Viby Teknik AB Tel: 070-522 80 82
MaskinGruppen AB Tel: 046-20 52 70

 LEMKEN
The Agrovision Company

Krampe
KVALITET PÅ HJUL

RAMBODY

KRAMPE PUSHVAGN

NYHET!

www.krampetrailer.com

KONTAKT

Kenneth Brønner

+49 (0) 151/ 16 89 08 54
BRONNER@KRAMPE.DE

Se mer här!

Regn efter sådd gav risiga bestånd

Kämpigt värre. Många fält som blev sådda kring månadsskiftet mars/april blev igenslamnade och fick tyvärr sås om.

I ovanligt många fält har det under våren varit problem med igenslamning och dålig uppkomst. Många uppdagade problemet sent och i praktiken blev omsådden enda rimliga åtgärden i hårt drabbade fält. Nedan sammanfattar vi läget och blickar tillbaka på tidigare försök.

Det torra och gynnsamma väderet som rådde under mars månad lockade många sockerbetsodlare att komma i gång tidigt med sådden i år.

Merparten av arealen såddes mellan den 20 mars och 1 april under mycket goda betingelser.

Väderläget i mars påminde om det väder vi hade 2015, men såfönstret stängdes dock fyra till fem dagar tidigare det året och merparten av odlarna valde att vänta.

I år var såfönstret längre och sträckte sig ända till de första dagarna i april, och de flesta valde att så.

Igenslamning ett faktum

Mellan den 4 och 8 april föll sedan mellan 30 och 40 mm regn i större delen av odlingsområdet, dubbla mängden mot prognosen. Det var ungefär samma nederbördsmängd som vi fick mellan sådd och uppkomst 2015, vilket även då skapade

problem med igenslamning och skorpa med omsådd som följd på vissa fält.

Skorpbrytning i försöken

Den 12 april hade de flesta fält torkat upp så pass mycket att de var farbara. Det var då, eller i de närmaste dagarna, man hade en rimlig chans att luckra fälten. Betorna som var sådda kring den 25 mars eller senare hade ännu inte börjat växa uppåt. Fröna hade knäckts och roten börjat växa ut. Det är främst i detta läge det är möjligt att lyckas med en luckring eller skorpbrytning.

Det som försvårade bedömningen var att fälten vid detta

Skorpluckring över raden den 13 april. Fyra försök luckrades under bra betingelser innan betorna börjat växa uppåt.

tillfälle inte kändes speciellt hårda, samtidigt som det låg regn i prognosen natten mellan den 14 och 15 april.

NBR valde ändå att skorpluckra några av de försöksplatser som kändes hårdast den 13 april och det publicerades också en film kring detta på vår Facebooksida samma dag.

Så här i efterhand kan man, som vanligt, konstatera att det är svårt att få ett perfekt resultat av en luckring. Även om åtgärden i detta fall ökade uppkomsten med cirka 10 000 plantor per hektar fanns det mer att önska.

Här, liksom på många andra platser, var det kanske inte primärt skorpan som var problemet utan att hela såbädden var kompakt. Även om ytan var helt lös efter luckringen så fanns det frön som antingen hade dött eller hade groddar som snurrade sig runt fröet i den kompakta jorden. Det är nog bara att konstatera att

30-40 mm regn mellan sådd och uppkomst ger bekymmer och ojämna bestånd. Men en tidig och rätt avvägd åtgärd skulle sannolikt kunnat rädda några fält från omsädd.

Samma problem i Danmark

I skrivande stund har drygt 2 000 hektar såtts om i Sverige och något fler i Danmark.

Året vittnar återigen om hur svårt det är att lyckas åtgärda en igenslamning. Dessutom är det svårt att avgöra hur många plantor som kommer att kämpa sig upp. På vissa platser har det dykt upp nya plantor, så länge som sex till sju veckor efter sådd, när nya sprickor bildats och grodden funnit vägen igenom.

Vad säger försöken

Senast det var skorpa i större omfattning var som sagt 2015. Då lade NBR ut ett antal försök hos flera odlare med problem. Allt från harvningar på olika

djup till vältning och skorpluckring testades.

Resultatet av dessa försök var lättolkat. I samtliga fall blev uppkomsten sämre där en åtgärd sattes in och man kan säga att ju radikalare insats som gjordes, desto sämre blev det. Detta trots ideala betingelser för skorpbrytning. Resultaten presenterades i sin helhet i Betodlaren nummer 2 2015.

Under åren 1987 och 1988 lades nio försök ut för att testa olika typer av skorpbrytande redskap. För att göra en lång historia kort, så lyckades de bästa behandlingarna (knastervält) i dessa försök öka plantantalet med i genomsnitt 6 000 plantor per hektar.

Även där var slutsatsen att ju djävare man var, desto sämre blev beståndet. Det ska dock tilläggas att dessa åtgärder sattes in strax innan eller vid begynnande uppkomst, alltså i senaste laget.

Uppskattning av genomsnittliga skördetapp vid lågt plantantal

Ton betor/ha*	Antal plantor per hektar	Sockerskörd, ton/ha	Skörde-sänkning, %	Skördeförlust, kg	Intäkt, kr/ha	Kostnad dåligt bestånd, kr/ha
65	90 000	11,2			21 290	
65	70 000		3	340		750
65	50 000		9	980		1 900
65	40 000		14	1 490		2 900
65	30 000		19	2 110		4 100
90	90 000	15,7			30 420	
90	70 000		3	470		1 050
90	50 000		9	1 400		2 700
90	40 000		14	2 130		4 100
90	30 000		19	3 030		5 850

* Vid 17,5 % sockerhalt och 89,5 % renhet

Ger grenade rötter

Även om uppkomst och etablering är viktigt för att nå ett gott resultat finns det andra parametrar att väga in i sammanhanget. På Nordic Sugar, Agricenter har man tidigare erfarenheter av igenslammade fält som lämnats orörda. Där ser man ofta att betorna inte trivs och får en ökad grenighet. Att då luckra ytan med en radrensare kan i många fall förbättra tillväxten och betkvaliteten.

Praktiska erfarenheter 2022

Nordic Sugar, Agricenter har besökt många av fälten som haft problem i år och följt resultatet av de åtgärder som satts in. Allt från vältning, luckring

med det roterande redskapet GST Biostar och harvning har testats, men Anders Rydén menar att inget egentligen har lyckats.

– Man var helt enkelt för sent på det, det enda som hände var att man försenade omsådden.

Så här i efterhand kan det konstateras att fler skulle ha tagit beslut kring omsådd tidigare. Hoppet levde kring att fler betor skulle komma upp, men tyvärr gjorde det inte det i tillräcklig omfattning.

Det finns dock något praktiskt exempel där man med framgång vattnat upp en del betor och på så vis undvikit omsådd.

Generellt sett har också såddjupet haft betydelse. De fält

som har såtts riktigt grunt har klarat sig bättre än de som såtts på normalt djup, fortsätter Anders Rydén. Fält med högre mullhalt tenderar också att ha klarat sig bättre.

Alternativet omsådd

Nyttan av en eventuell omsådd ska vägas dels mot vad det luckriga beståndet kan förväntas avkasta, dels kostnaden för omsådden.

Det finns både svenska och utländska undersökningar kring skördepotentialen för olika plantantal.

I Sverige finns äldre resultat från Jordbruksteknik (JT) från början av 90-talet och mer sentida tyska undersökningar visar liknade resultat.

Uppskattad kostnad för omsådden vid två olika genomsnittliga skördenivåer

Ton betor/ha	Socket, ton/ha	Antal daggrader 25/3 till 25/4	Tappad potential, ton socker/ha	Förväntad skörd vid omsådd 25/4, ton socker/ha	Värde på skördeförlusten, kr/ha	Frö- och arbets-kostnad, kr/ha	Total kostnad, kr/ha
65	11,2	90 (Österlen)	0,9	10,3	1 800	3 300	5 100
65	11,2	120 (Borgeby)	1,2	10,0	2 400	3 300	5 700
90	15,7	90 (Österlen)	1,4	14,3	2 700	3 300	6 000
90	15,7	120 (Borgeby)	1,8	13,9	3 600	3 300	6 900

Det är först vid runt 70 000 plantor per hektar som sockerskörden tydligt påverkas negativt. Vid 50 000 plantor räknar vi med cirka tio procent lägre skörd och vid 30 000 plantor cirka 20 procent skördeförlost.

Resonemanget bygger på att de plantor som är kvar är någorlunda jämnt fördelade, kan växa optimalt och ogräsen kan hanteras. Det svåraste i sammanhanget är att ta ett snabbt och välgrundat beslut för att inte tappa ytterligare potential.

När vi summerar omkostnaderna för en omsådd har vi inkluderat kostnaden för frö, sådd och förlorade daggrader i form av potentiell sockerskörd till följd av en senare såtidpunkt.

I år uppskattar vi förlusten av daggrader vid omsådd i slutet av april till omkring 90 i östra Skåne och cirka 120 i söder och på västra sidan. Uppskattningsvis är varje daggrad värd mellan 10 och 20 kg socker per hektar, så här tidigt på säsongen.

Summerat motsvarar det alltså 1 000 till 1 500 kg socker per hektar. Det skulle motsvara en förlorad intäkt på omkring 2 000–3 000 kr per hektar. Totalt ska då omsådden täcka ett skördebortfall på motsvarande 5 000–7 000 kr per hektar.

Den slutsatsen gör att ett

Tittut. Efter lång tids kämpande tittar denna betplanta upp, räddad av en nybildad spricka i marken.

plantantal som triggar en omsådd hamnar runt 40 000 plantor per hektar, eller 2–2,5 per löpmeter.

Vi får hoppas på goda tillväxtbetingelser i år igen, för både omsådda och övriga bettors skull!

Joakim Ekelöf
NBR Nordic Beet Research

Desirée Börjesdotter
NBR Nordic Beet Research

Följ Nordic Beet Research
Aktuellt inom betodlingen

Vi sår din raps i höst!

Agri TT AB

ÄNGELHOLM

Torbjörn Bengtsson 0709-81 44 91 | Tommy Ingelsson 070-522 08 13

Svenska Betodlarna ek. för. (betodlarna.se)

Styrelse

Ordförande
Civilekonom **Jacob Bennet**
Slättång, 241 93 Eslöv
046-24 91 28, 0708-23 90 00
jacob@slattang.se

Vice ordförande
Agronom **Axel Lundberg**
Dyback 4182, 274 54 Skivarp
0730-80 89 20
ax.lundberg@gmail.com

Lantmästare **Lars Falck**
Isby gård, 291 92 Kristianstad
044-22 92 16, 0708-22 92 17
isby@telia.com

Agronom **Johnny Andersson**
Gissleberga 1342
268 72 Teckomatorp
0707-86 55 35
johnny.andersson@yara.com

Lantmästare **Fredrik Larsson**
Skegrie gård, S Torvängsvägen 1
231 69 Skegrie
0410-33 00 01, 0708-27 39 27
fredrik@skegriegard.se

Lantmästare **Ola Johansson**
Furulundsvägen 173, 291 69 Fjälkinge
044-560 91, 0708-66 39 43
ola@furulundsjordbruk.se

Agrarekonom **Lars Bäcksted**
Harlösavägen 585, 275 94 Sjöbo
0702-31 36 85
lars@ovedskloster.com

Administration
Elevenborgsvägen 4
234 56 Alnarp

Generalsekreterare
Agronom **Ida Lindell**
0708-46 40 11
ida.lindell@betodlarna.se

Ekonomiassistent **Louise Mårtensson**
louise@betodlarna.se

Betodlaren

Ansvarig utgivare
Johnny Andersson
0707-86 55 35

Redaktör
Ann-Margret Olander
Profiler Marketing
Stationsvägen 3, 271 72 Köpingebro
0705-45 48 46
amo@profilermarketing.com

Adressändringar
Ida Lindell
ida.lindell@betodlarna.se

Produktion
Thomas Jönsson
Firma Thoj
Snödroppsvägen 12, 291 50 Kristianstad
0708-20 46 37
thomas.jonsson@totinformation.com

Annonser
Anders Jönsson
0709-30 46 25
anders.jonsson@totinformation.com

Kontaktpersoner NBR (nordicbeet.nu)

VD och försökschef
Desirée Börjesdotter
0705-42 70 26
db@nbrf.nu

Försöks- och projektledare
Rikard Andersson
0705-42 70 48
ra@nbrf.nu

Försöks- och projektledare
Joakim Ekelöf
0736-28 67 24
je@nbrf.nu

Försöks- och projektledare
Anne Lisbet Hansen
+45 21 68 95 88
alh@nbrf.nu

Försöks- och projektledare
Otto Nielsen
+45 23 61 70 57
on@nbrf.nu

Försöks- och projektledare
Mikkel Nilars
+45 42 61 66 74
mn@nbrf.nu

Industridoktorand och projektledare
William English
0705-42 70 32
we@nbrf.nu

Industridoktorand och projektledare
Nika Jachowicz
+45 28 50 59 01
nj@nbrf.nu

Projektledare
Åsa Olsson Nyström
0707-99 59 06
ao@nbrf.nu

Projektledare
Lars Persson
0733-58 80 63
lp@nbrf.nu

Ekonomi- och IT-ansvarig
Lone Linke
+45 23 66 38 82
ll@nbrf.nu

Assistent
Kirsten Linke Funch
+45 40 41 60 42
klf@nbrf.nu

Premiärvisning av TRV 2.0 HD

**Marknadens starkaste
radrensare! Du ser den
i monter F42 på Borgeby.**

TRV 2.0 HD

TRV 2.0 HD är utrustad med avancerad och integrerad sidoförskjutning så att du kan köra över tre rader. TRV 2.0 HD är en uppdaterad och 43 procent starkare variant av välkända TRV Standard radrensare. Den nya modellen tillverkas med nio meters bom, som även kan köras som sex meters maskin.

TRV Standard

TRV Standard är den mest beprövade och välkända radrensaren från Thyregod. Modellen är utrustad med dubbelram, som sidoförskjuts med hydrauliskt styrda parallellarmar. TRV Standard och nya TRV 2.0 HD kan utrustas med GPS-sektionslyft, såutrustning, bandspruta, 3D-kamera, mekanisk styrning, stödhjul mm.

TRV Farmer

TRV Farmer är det mest självklara i maskinväg om du vill komma igång med rensning av din radsådda gröda. TRV Farmer är för dig som vill låta traktorn köra efter GPS-kordinaterna från sådden av grödan, eller om du inte har behov av att rensa helt nära grödan. Maskinen är monterad med fast dubbelram utan sidoförskjutning.

**KORNBO
MASKIN AB**

Kornheddingevägen 7,
245 91 Staffanstorp
Tel 046-24 65 10
info@kornbomaskin.se
www.kornbomaskin.se

Kommer du ihåg känslan!

En tidig morgon går du ut på fältet som du sådde för några veckor sedan. Dagen ligger kvar i grödan. Du blir fuktig om dina stövlar. Spirande vårsäd är vacker att beskåda. Jorden har spänst, uppkomsten är bra, snörräta rader, inga såmistor. Det är en fröjd att se!

Med en Rapid i maskinhallen vet många lantbrukare om att känslan kommer igen. År efter år. Tack vare flexibla förredskap och såsystem är Rapid alltid rätt, oavsett odlingssystem. Ny hydraulisk utmatning och det unika billsystemet gör att utsädet placeras optimalt även i höga hastigheter. Ny design och underhållsfria lager gör maskinen lätt att serva samtidigt som få rörliga delar och fjädring på alla arbetande delar gör maskinen extremt långlivad.

Rapid

0,00% ränta

via Väderstad Finans fram till den 30/9 - 2022

Where farming starts